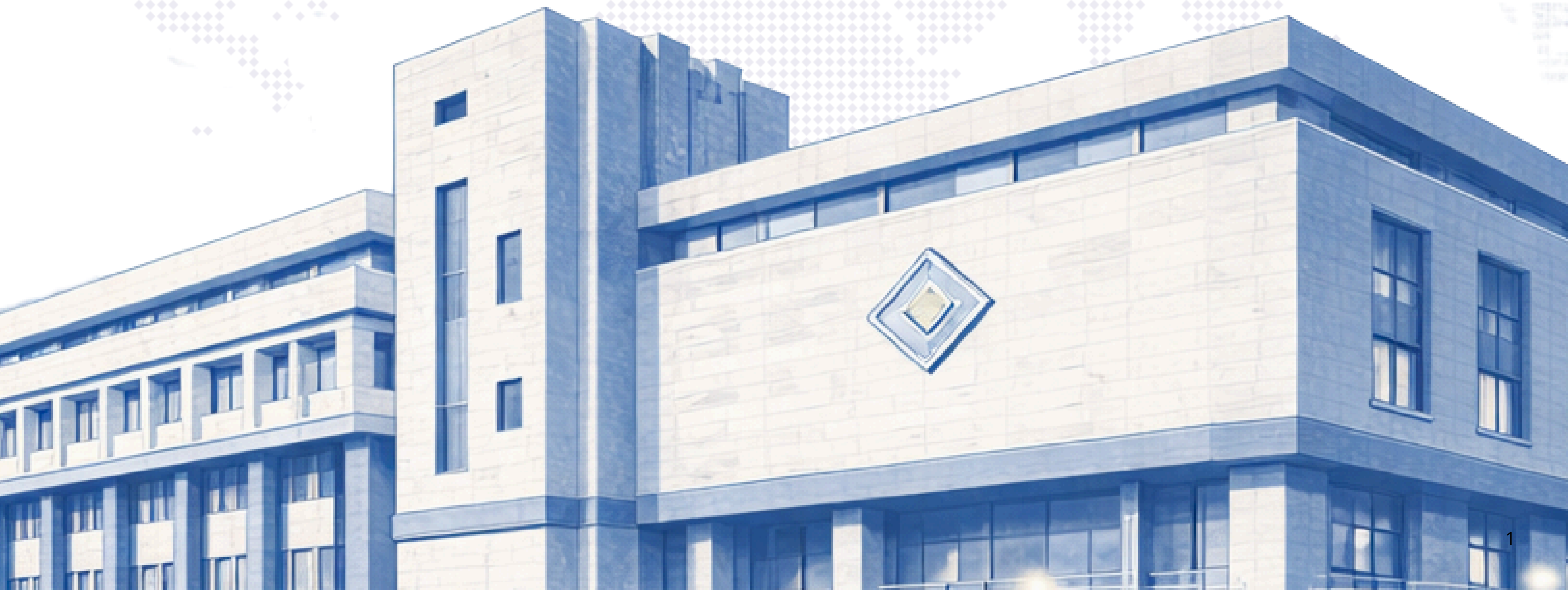

КЫРГЫЗ БАНКЫ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ТӨЛӨМ ТЕНДЕМИ

2025-ЖЫЛ ҮЧҮН

Төлөм теңдеми - бул отчёттук мезгил аралыгындагы Кыргыз Республикасынын башка өлкөлөр менен ишке ашырылган тышкы экономикалык операциялары чагылдырылган статистикалык отчёт. Төлөм теңдеминде маалыматтар үч эсеп боюнча топтоштурулат: күндөлүк операциялар эсеби, капитал менен операциялар эсеби жана финансылык эсеп. Күндөлүк эсепте резиденттер жана резидент эместер ортосундагы товарлардын, кызмат көрсөтүүлөрдүн, ошондой эле баштапкы жана экинчилик кирешелердин агымы көрсөтүлөт. Капитал менен операциялар эсебинде резиденттер жана резидент эместер ортосунда өндүрүлбөгөн финансылык эмес активдер жана капиталдык трансферттер менен жүргүзүлгөн операциялар камтылат. Финансылык эсепте резиденттердин чет өлкөлүк финансылык активдерин сатып алуусу жана резиденттердин резидент эместер алдындагы милдеттенмелерин кабыл алуусу жөнүндө маалымат чагылдырылат.

<u>Төлөм теңдеминин компоненттери</u>	<u>“+” жана “-” белгилеринин чечмелениши</u>
Күндөлүк операциялар эсебинин сальдосу	“+” – профицит; «-» – тартыштык
<i>Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр сальдосу</i>	“+” – профицит; «-» – тартыштык
<i>Баштапкы кирешелер сальдосу, экинчилик кирешелер сальдосу</i>	“+” – профицит; «-» – тартыштык
Капитал менен операциялар эсебинин сальдосу	“+” – профицит; «-» – тартыштык
Финансылык эсеп	“+” – таза кредиттөө (агылып чыгуу); “-” – таза карыз алуу (агылып кирүү)
Таза каталар жана калтырып кетүүлөр	“+” – оң; “-” – терс

“Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми” мамлекеттик органдардан, коммерциялык банктардан жана башка булактардан түшкөн статистикалык маалыматтардын негизинде даярдалган. Төлөм теңдемин түзүүнүн мыйзамдуу негизи катары Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 11-августундагы № 92 “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” конституциялык Мыйзамы саналат.

Басылмада тышкы сектордун өнүгүүсүнүн акыркы тенденциялары чагылдырылган жана анда төлөм теңдеми, эл аралык инвестициялык позиция жана тышкы карыз боюнча маалыматтар, ошондой эле төлөм теңдемин түзүү методикасы жана маалымат базасы камтылган. Басылма жыл ичинде төрт жолу: февраль, июнь, август жана ноябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде басылып чыгат.

Жыл сайын өткөрүлүүчү маалыматтарды кайра карап чыгуу жол-жобосуна ылайык, бул басылмада Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин 2024-жыл ичиндеги тышкы соода боюнча акыркы маалыматтары берилген.

Басылманын маалыматтарын жаңыртуунун акыркы күнү: 2026-жылдын 20-майы.

Шарттуу белгилер жана эскертүүлөр:

... маалыматтардын жок экендигин билдирет;

— көрсөткүчтөр 0 (нөлгө) барабар же бир аз экендигин билдирет;

– жылдар же айлар ортосундагы мезгил аралыгы (мисалы, 1994 - 1996-жылдар же январь - июль айлары), бул көрсөтүлгөн интервалда бардык жылдарды жана айларды камтыган үзгүлтүксүз мезгилди билдирет.

Басылмада пайдаланылуучу эсепке алуу методологиясынын же буга чейин колдонулуп келген маалыматтардын өзгөртүлүшү ыктымалдыгына байланыштуу, мурда келтирилген маалыматтар корректировкаланышы мүмкүн жана ага ылайык 10 жылды камтыган мезгил аралыгы “ачык” деп эсептелет.

Маалыматтарды тегеректөөдөн улам, акыркы саптарда суммаларды чыгарууда бир аз ажырым болушу мүмкүн.

Басылмага байланыштуу суроолор боюнча mabdubachaev@nbkr.kg электрондук почтасы, же (+996 312) 61-09-21, 66-90-15 (+ 1178), (+ 1180) телефондору боюнча кайрылууга болот.

РЕДАКЦИЯЛЫК КЕҢЕШ:

Төрага: А. Козубеков

Кеңештин мүчөлөрү: А. Алиев, А. Мамбеткул кызы

Жооптуу катчы: М. Абдубачаев

Отчёттун PDF-версиясы жана төлөм теңдеми боюнча кошумча статистикалык маалыматтар
Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын www.nbkr.kg сайтында жайгаштырылган.

Түз кирүү үчүн QR-кодду сканерден өткөргүлө:

Басылманы даярдоого жооптуу аткаруучулар:

С. Эсенов, Р. Алмакунова, Г. Байматова, М. Назыркулова.

Уюштуруучу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинде каттоодон өткөрүлгөн.

Каттоо номери 605. ISSN 1694-8955.

© Улуттук банк, 2026. Басылманы кайра басып чыгарууда Улуттук банктын уруксатын
алуу, ал эми үзүндү келтирүүдө милдеттүү түрдө булагын көрсөтүү зарыл.

КЫСКАРТЫЛГАН СӨЗДӨРДҮН ТИЗМЕСИ

ДТК	дүң тышкы карыз
ИДӨ	ички дүң өнүм
МТК	мамлекеттик тышкы карыз
МИ	мамлекеттик ишкана
ЕАЭБ	Евразия экономикалык бирлиги
КБ	коммерциялык банктар
ЭВФ	Эл аралык валюта фонду
КР ТИМ	Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги
ЭССК	Эл аралык стандарттык соода классификациясы
КР ФМ	Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги
КРУБ	Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы
ҮЧТКЭУ	үй чарбаларын тейлөөчү коммерциялык эмес уюмдар
КР УСК	Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети
БФКУ	банк эмес финансы-кредит уюмдар
НЭАК	номиналдуу эффективдүү алмашуу курсу

БАЭ	Бириккен Араб Эмираттары
Жалпы ТК	жалпы тышкы карыз
АКЖО	акча-кредиттик жөнгө салуу органдары
ЭКӨУ	Экономикалык кызматташуу жана өнүктүрүү уюму
РЭАК	реалдуу эффективдүү алмашуу курсу
ААА	атайын административдик аймак
СИФ	импортёр-өлкөнүн чек арасындагы баа (cost, insurance, freight)
АКУ	Атайы карыз алышуу укугу (Special Drawing Rights)
АКШ	Америка Кошмо Штаттары
ТЭИТН	Тышкы экономикалык ишкердиктин товардык номенклатурасы
ФОБ	экспортёр-өлкөнүн чек арасындагы баа (free on board)
Жеке ТК	жеке тышкы карыз

МАЗМУНУ

1. <u>Тышкы операциялар: негизги жетишкендиктер</u>	7
2. <u>Күндөлүк операциялар эсебинин динамикасы</u>	8
3. <u>Капитал менен операциялар эсебинин балансы</u>	13
4. <u>Финансылык эсеп боюнча баяндама</u>	13
5. <u>Реалдуу эффективдүү алмашуу курсу</u>	15
6. <u>Тышкы карыздын, мамлекеттик жана жеке тышкы карыздын динамикасы</u>	16
7. <u>Кыргыз Республикасынын эл аралык инвестициялык позициясы</u>	19
8. <u>1-тиркеме. Төлөм теңдеми (аналитикалык берүүдө)</u>	21
9. <u>2-тиркеме. Тышкы соода түзүмү боюнча баяндама</u>	25
10. <u>3-тиркеме. Төлөм теңдемин түзүү үчүн маалымат булактары</u>	26

ТЫШКЫ ОПЕРАЦИЯЛАР: НЕГИЗГИ ЖЕТИШКЕНДИКТЕР 2025

ТУРУКТУУ ӨСҮШ, ИШЕНИМ ЖАНА ЖАҢЫ МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР

1

ЭЛ АРАЛЫК КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨР МЕНЕН ТЫШКЫ СООДА

Кызмат көрсөтүүлөр балансы оң мааниде түптөлгөн, бул резидент эместерге сунушталган кызмат көрсөтүүлөр көлөмүнүн алардын чет өлкөдөн алынган көлөмүнөн жогору болушу менен шартталган.

2

ЖЕКЕ СЕКТОРДУН ТРАНСФЕРТТЕРИ

“Иштеп жаткандардын акча которуулары” статьясы боюнча келип түшүүлөр күндөлүк операциялар эсеби боюнча сальдонун тартыштыгы кыскарышына оң салым кошкон жана төлөм теңдеминин негизги каржылоо булактарынын бири болуп саналат.

3

ЧЕТ ӨЛКӨ КАПИТАЛЫНЫН АГЫЛЫП КИРҮҮСҮ

Финансылык эсеп боюнча түшүүлөр экономика үчүн ресурстардын кошумча агылып кирүүсүн камсыздап, өлкөнүн тышкы экономикалык ишине колдоо көрсөткөн.

4

ЭЛ АРАЛЫК РЕЗЕРВДЕРДИН ӨСҮШҮ

Дүң эл аралык резервдер көлөмү буга чейинки эң жогору көрсөткүчкө жетип, төлөм теңдеминин туруктуулугун сактоо менен 69,1% көбөйгөн.

СУБЕРЕНДҮҮ КРЕДИТТИК РЕЙТИНГ

S&P GLOBAL RATINGS

B+

FITCH RATINGS

B

ТУРУКТУУ БОЛЖОЛДОО

Өлкөнүн инвестициялык имиджинин жакшырышы эл аралык капитал рыногуна ийгиликтүү чыгууга өбөлгө түзгөн.

ЕВРООБЛИГАЦИЯЛАРДЫН ТАРЫХЫЙ ЧЫГАРЫЛЫШЫ

Суверендүү еврооблигацияларды ийгиликтүү жайгаштыруу

\$700 млн

ӨЛКӨ ЭКОНОМИКАСЫН ЖАНА ИНВЕСТИЦИЯЛЫК ПРОГРАММАЛАРДЫ КОЛДОО

Күндөлүк операциялар эсебинин динамикасы

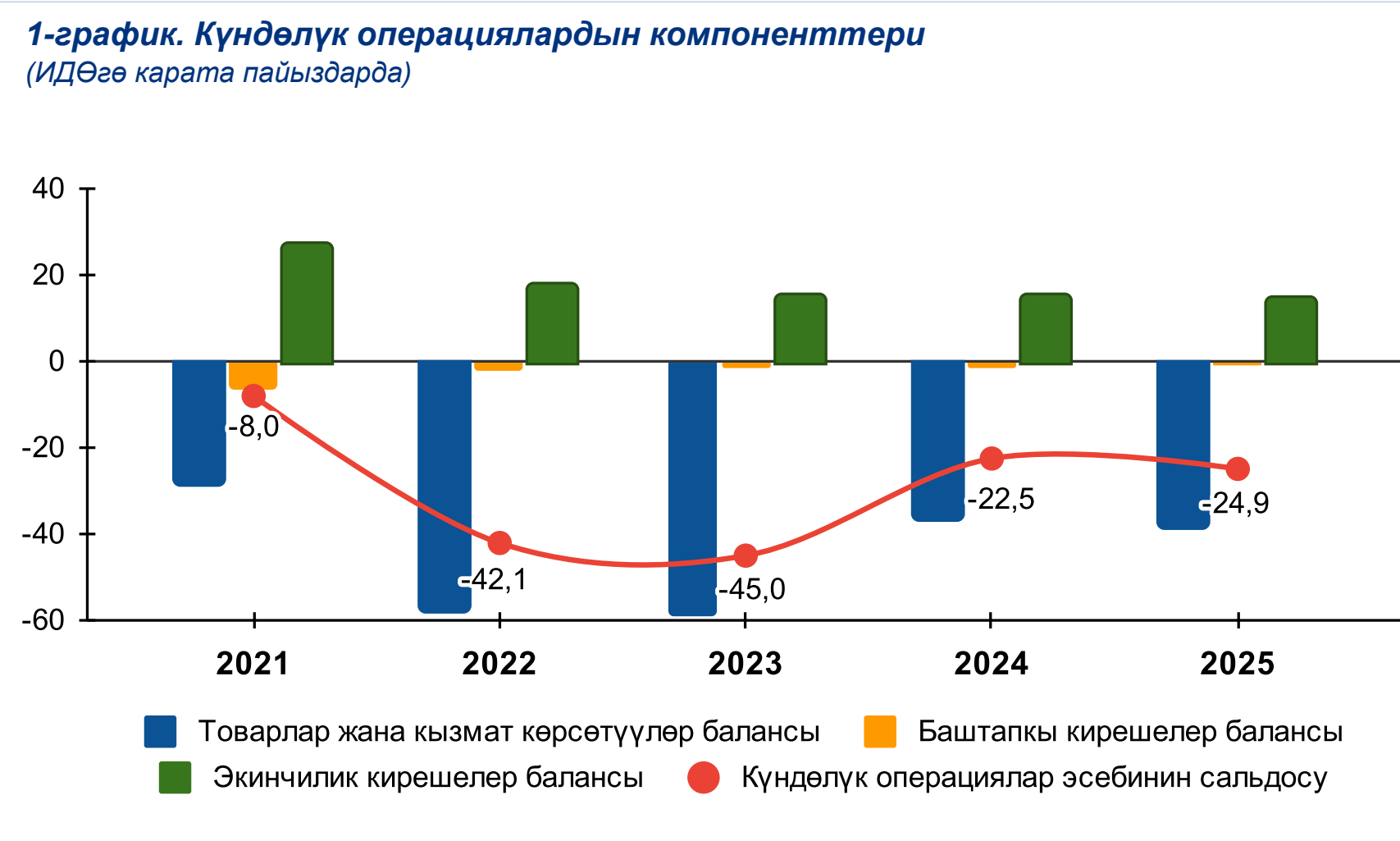
2025-жылдын жыйынтыгы боюнча Кыргыз Республикасынын күндөлүк операциялар эсебинин тартыштыгы 36,8% өсүп, 5 624,0 млн АКШ доллары өлчөмүндө калыптанган, бул өлкөнүн ИДӨсүнүн 24,9% эквиваленттүү. Күндөлүк операциялар эсебинин тартыштыгынын негизги булагы катары, мурдагыдай эле, терс тышкы соода балансы эсептелет, ал импорттун жогору деңгээлде сакталып тургандыгы жана анын экспорттон артышы менен шартталган. **Экинчилик кирешелердин таза агымынын өсүшү жана эл аралык кызмат көрсөтүүлөр импортунун олуттуу кыскарышы күндөлүк эсеп тартыштыгына ооздуктоочу таасирин тийгизген.**

Товарлар балансынын тартыштыгынын көбөйүшү импорттук берүүлөрдүн жогору деңгээли сакталып турган шартта экспорт көлөмүнүн кыйла төмөндөшүнүн натыйжасында келип чыккан.

2025-жыл жыйынтыгы боюнча соода балансынын терс сальдосу 2024-жыл үчүн маалыматка салыштырганда 41,7% жогорулап, FOB баасында 9 258,7 млн АКШ доллары деңгээлинде түптөлгөн. Кароого алынган мезгилде FOB баасында тышкы соода жүгүртүү 11,1% төмөндөп, 14 939,9 млн АКШ долларын түзгөн.

Товарлар экспорту FOB баасында 2 840,6 млн АКШ долларын түзгөн (44,7% төмөндөө). Алтынды эске албаганда экспорт 2024-жыл жыйынтыгына салыштырганда 18,0% кыскарып, 2 157,7 млн АКШ долларын түзгөн. Тышкы берүүлөрдүн товардык түзүмү алтындан (монетардык эмес), өнөр жай өндүрүшүнүн продукциясынан, текстиль продукциясынан жана айыл чарба товарларынан турган.

2025-жылы товарлар экспортунун географиялык түзүмүндө басымдуу салыштырма салмак ЕАЭБге кирбеген өлкөлөргө туура келген (59,6%). Товарлар экспортунун басымдуу көлөмү Швейцарияга (ЕАЭБге кирбеген өлкөлөрдүн экспортунун жалпы көлөмүнүн 25,8%), Өзбекстанга (23,9%) жана Улуу Британияга (13,7%) жөнөтүлгөн. Бул өлкөлөргө, негизинен, иштеп чыгаруу өнөр жайынын товарлары (алтын), энергетика тармагынын жана айыл чарба продукциялары сунушталган. Ал эми ЕАЭБге кирген өлкөлөрдүн суммардык үлүшү товарлар экспортунун жалпы көлөмүнүн 40,4% түзгөн.

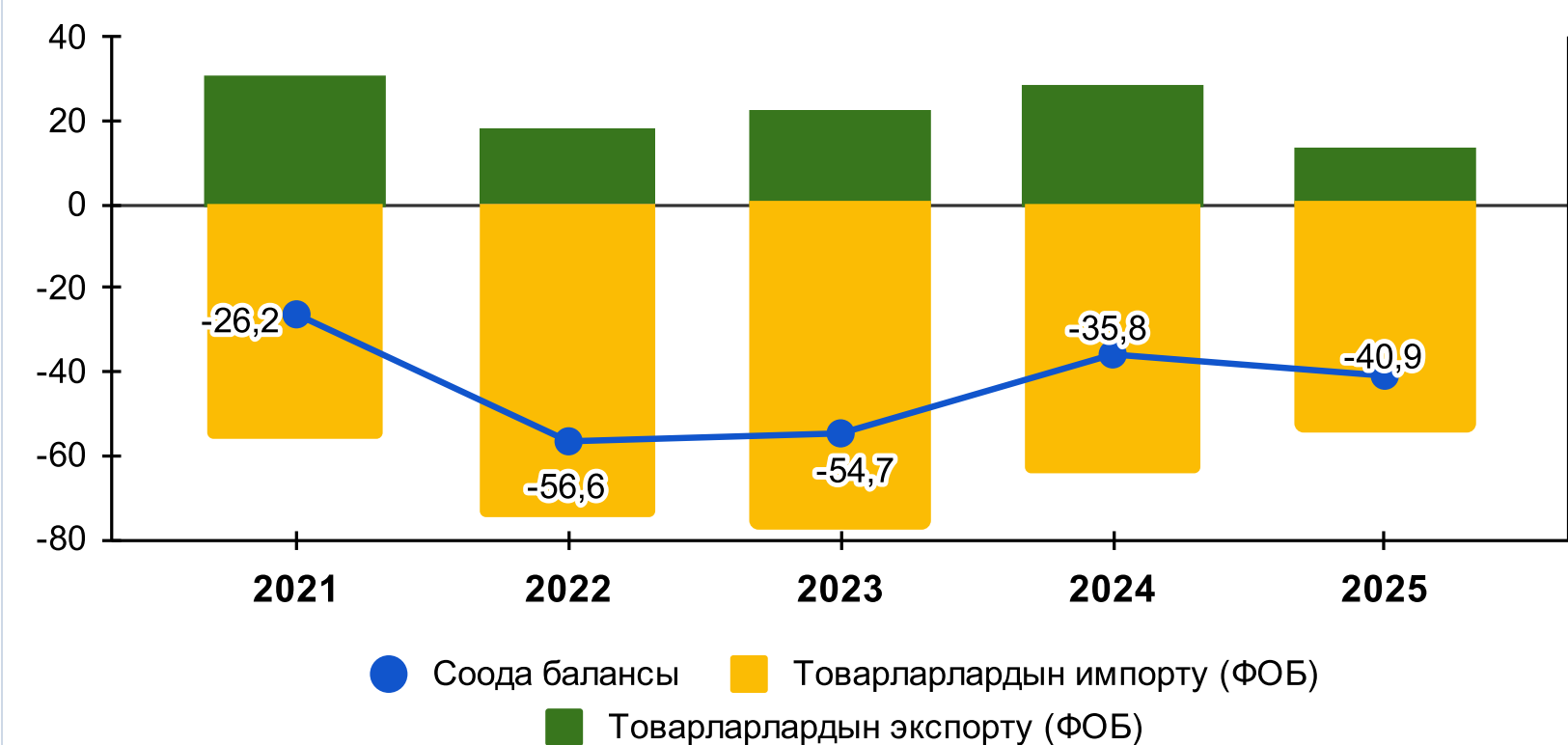

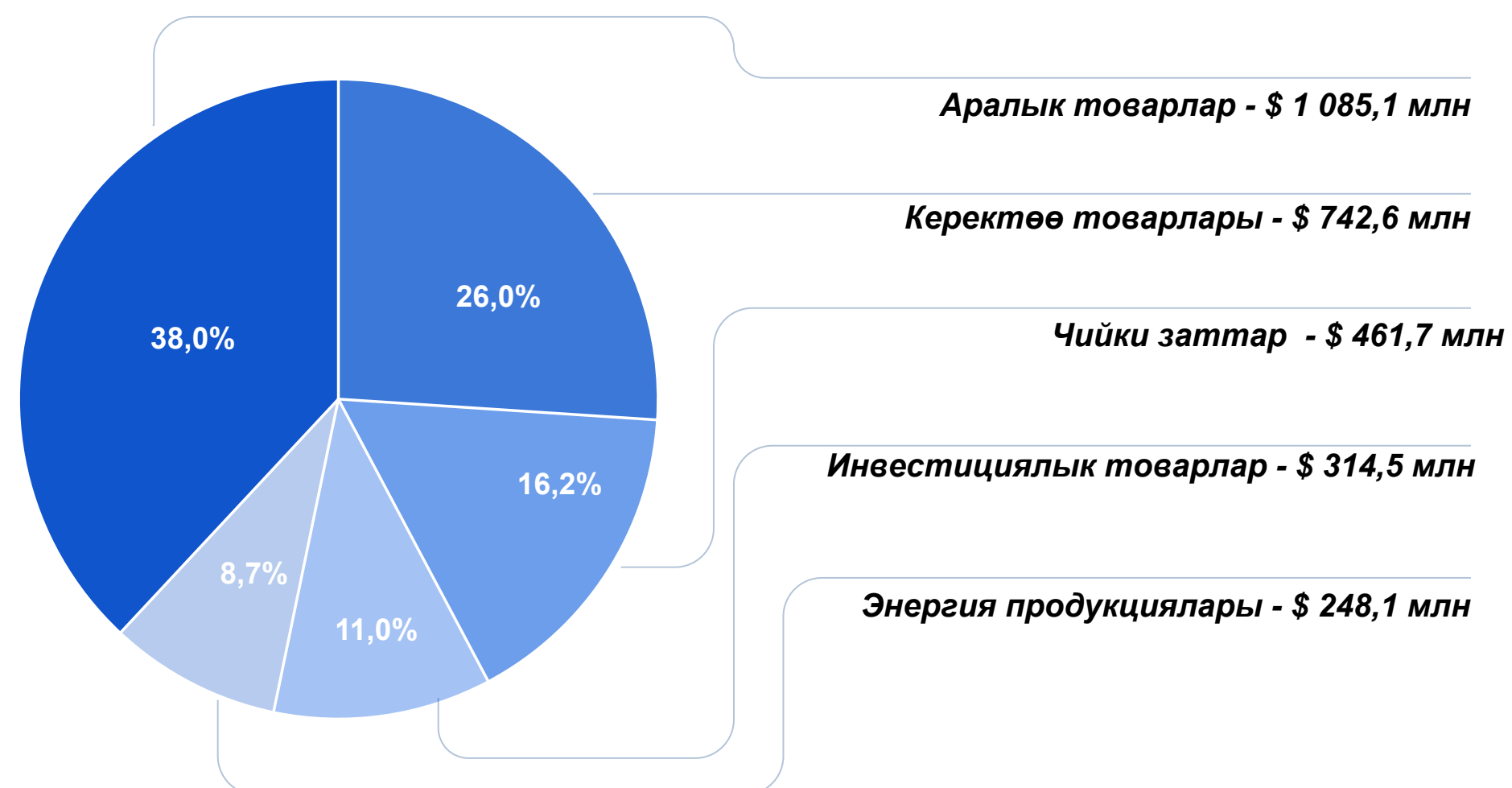
Товарлар импорту базалык мезгилдеги көрсөткүчкө салыштырганда 3,7% өсүп, ФОБ баасында 12 099,3 млн АКШ долларына жеткен.

Импорттун географиялык түзүмүндө ЕАЭБге кирбеген өлкөлөрдөн түшүүлөрдүн үлүшү жалпы көлөмдүн 63,2% түзгөн. Бул аталган топко кирген өлкөлөрдөн импорттолуучу аралык, керектөө жана инвестициялык товарларга суроо-талап жогору бойдон сакталып турушуна байланыштуу болгон. Мурдагыдай эле, Кытай, айрыкча жеңил автоунаалар, өнөр жай өндүрүшүнүн продукциялары жана жасалма текстиль материалдарынан жасалган кездемелерди, ошондой эле чоюн жана болотту берүүлөрдүн эсебинен, ЕАЭБге кирбеген өлкөлөрдөн берүүлөрдүн 58,8% камсыз кылуу менен алдыңкы орунду ээлейт. Импорттун башка маанилүү багыттарынын ичинен Өзбекстанды, Корея Республикасын жана Түркияны белгилөөгө болот, алардын үлүшүнө ЕАЭБге кирбеген өлкөлөрдөн берүүлөрдүн 18,1% туура келген. Жогоруда аталган өлкөлөрдөн импорттоо боюнча негизги статьяларга жеңил автоунаалар, мөмө-жемиштер жана жаңгактар, портландцемент, ошондой эле башка категорияларга кирбеген автоунаалар кирет.

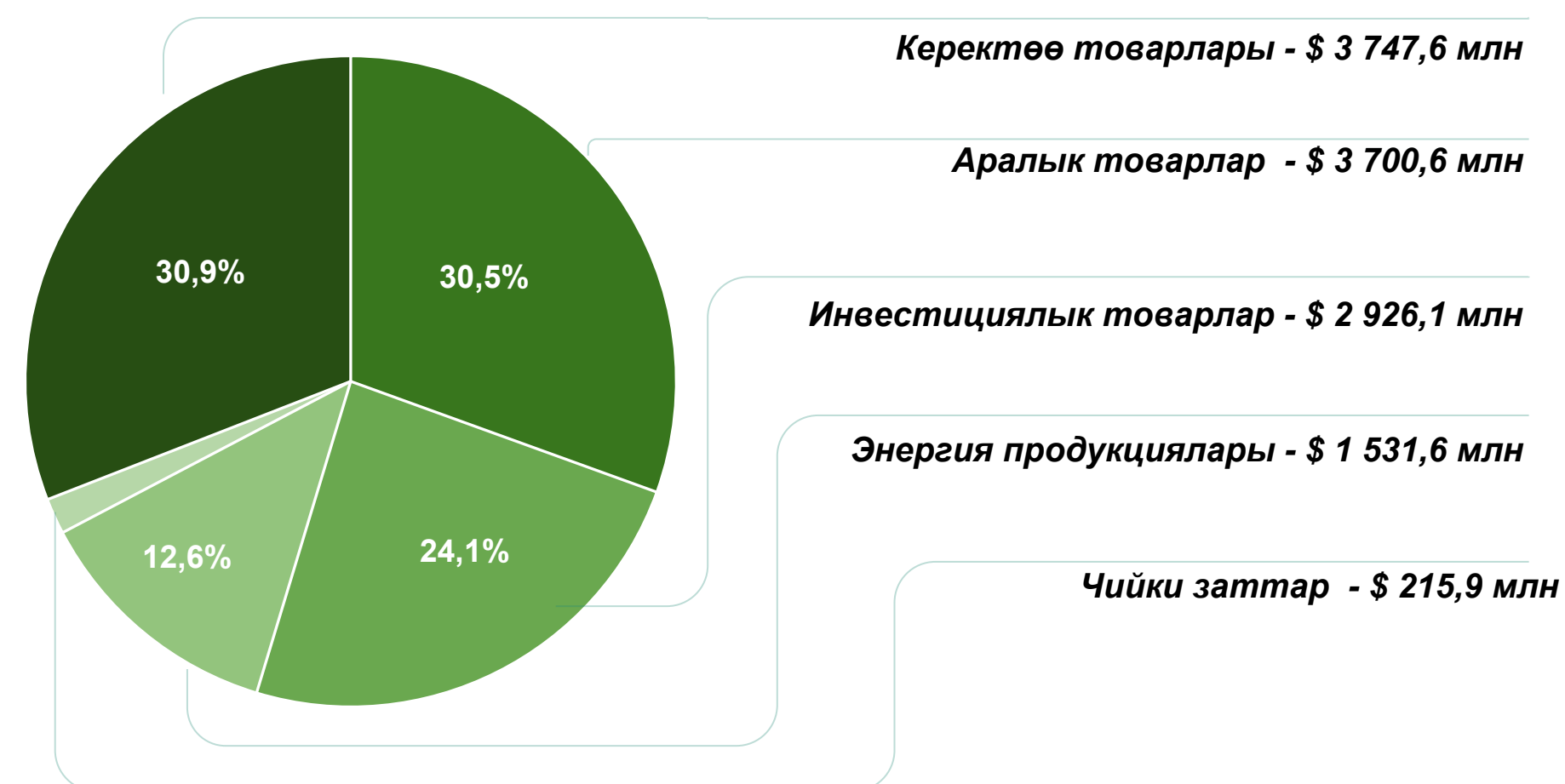
2-график. Соода балансы
(ИДӨгө карата пайыздарда)

3-график. Экспорттун 2025-жылдын ичиндеги функционалдык түзүмү

4-график. Импорттун 2025-жылдын ичиндеги функционалдык түзүмү

Отчёттук мезгил ичинде импорттун жалпы көлөмүндө ЕАЭБге мүчө мамлекеттердин салыштырма салмагы 36,8% түзгөн. Ири сунуштоочулар катары Россия жана Казакстан белгиленген, алар ЕАЭБ өлкөлөрүнүн ичинен, тиешелүүлүгүнө жараша, 66,9% жана 29,6% түзгөн. Импорттук сунуштоолордун товардык түзүмүндө отун-энергетикалык ресурстар, аралык товарлар, ошондой эле керектөө багытындагы товарлардын кеңири ассортименти басымдуулук кылган.

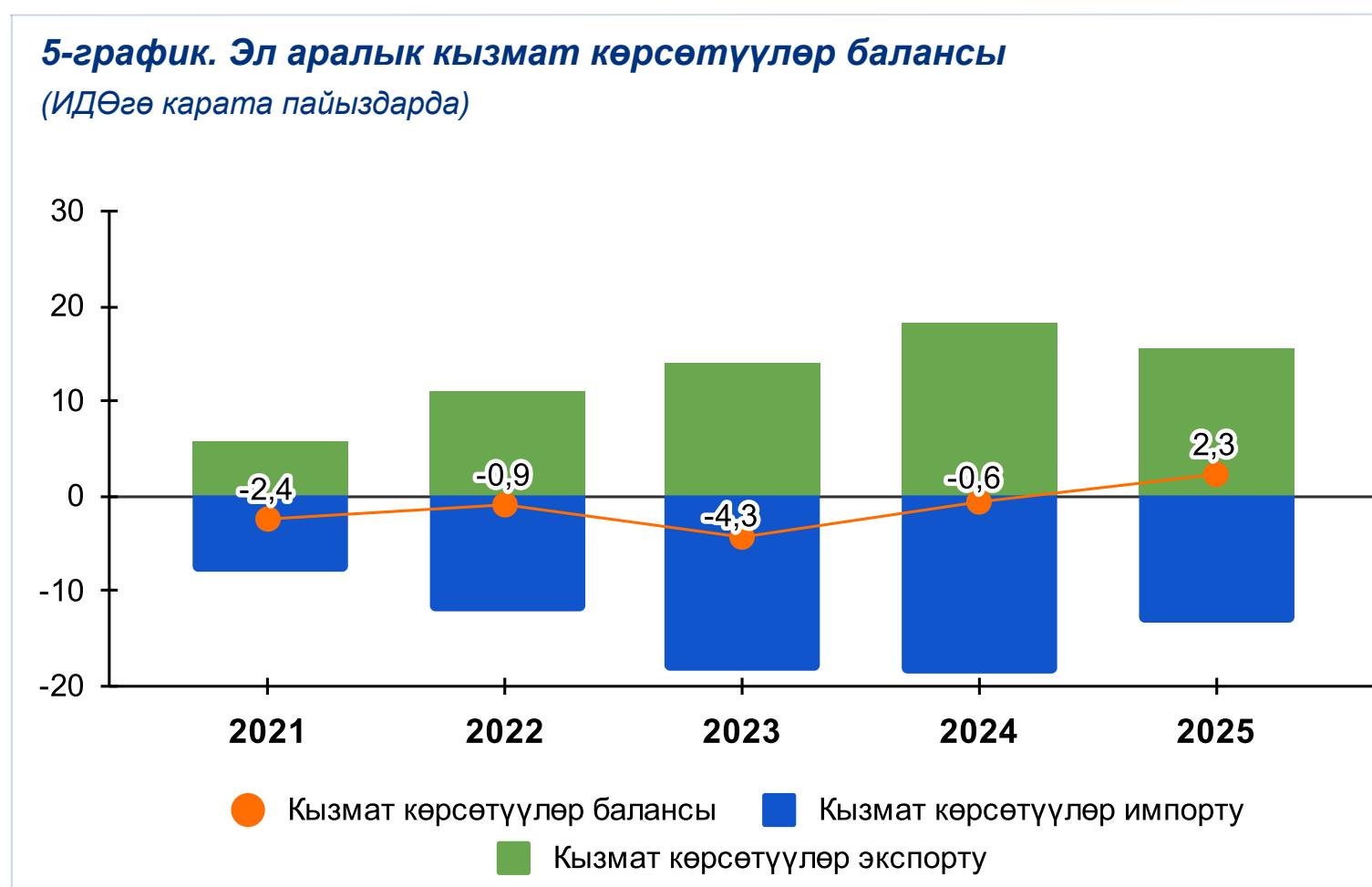
Эл аралык кызмат көрсөтүүлөр балансындагы алгылыктуу динамика резидент эместерге сунушталуучу кызмат көрсөтүүлөр көлөмүнүн өсүшү шартында кызмат көрсөтүүлөр импортунун төмөндөшү менен шартталган.

Кароого алынган мезгил ичинде эл аралык кызмат көрсөтүүлөр балансынын сальдосу 518,2 млн АКШ доллары суммасында (2024-жыл үчүн маалыматтарга ылайык (-)110,2 млн АКШ долларына каршы) оң мааниде түптөлгөн. Өткөн мезгилдерде сыяктуу эле, эл аралык кызмат көрсөтүүлөрдү жүгүртүү түзүмү туруктуу сакталып турган: негизги үлүш мурдагыдай эле үч статьяга – кыдырууларга, транспорт кызматтарына, ошондой эле жеке адамдарга маданият жана эс алуу чөйрөсүндө сунушталган кызмат көрсөтүүлөргө туура келген, чогуу алганда аларга кызмат көрсөтүүлөрдүн жалпы көлөмүнүн болжол менен 65,8% туура келген.

“Кыдыруулар” статьясы боюнча сальдо 55,2% көбөйүп, 590,8 млн АКШ доллары өлчөмүндө профицит менен түптөлгөн. Кыдыруулар экспорту регионго кирген өлкөлөрдөн сыяктуу эле, алыскы чет өлкөлөрдөн да туристтердин агымынын өсүшүнө байланыштуу 23,1% өскөн, ал эми кыдыруулар импорту 2,1% жогорулаган.

Транспорттук кызмат көрсөтүүлөр балансы 1,0% кыскаруу менен 647,6 млн АКШ долларын түзгөн. Транспорттук кызмат көрсөтүүлөр импортунда жүргүнчүлөрдү, жүктү жана транспорттун башка түрлөрү менен ишке ашырылган башка ташуулардын көлөмү азайгандыгы байкалган, ал эми экспорттун кыскарышына көбүнчө транспорттун башка түрлөрү менен жүргүнчүлөрдү ташуулардын азайышынан улам шартталган.

Отчёттук мезгилде “жеке адамдарга маданият жана эс алуу чөйрөсүндө кызмат көрсөтүүлөр” статьясы боюнча оң сальдо 2024-жыл үчүн көрсөткүчкө салыштырганда 46,5% төмөндөп, 51,9 млн АКШ долларын түзгөн.

Мындай терс динамика экспорт боюнча да, импорт боюнча да байкалган, бул кызмат көрсөтүүлөрдүн аталган түрлөрүнө тышкы суроо-талап сыяктуу эле, ички суроо-талап да азайгандыгы менен түшүндүрүлөт.

Отчёттук мезгил ичинде инвестициялык кирешелер боюнча резидент эместерге төлөөлөр көлөмүнүн өсүшү 2024-жылдын ушул мезгилине салыштырганда “баштапкы кирешелер” балансынын терс сальдосунун кеңейүүсүнө таасирин тийгизген.

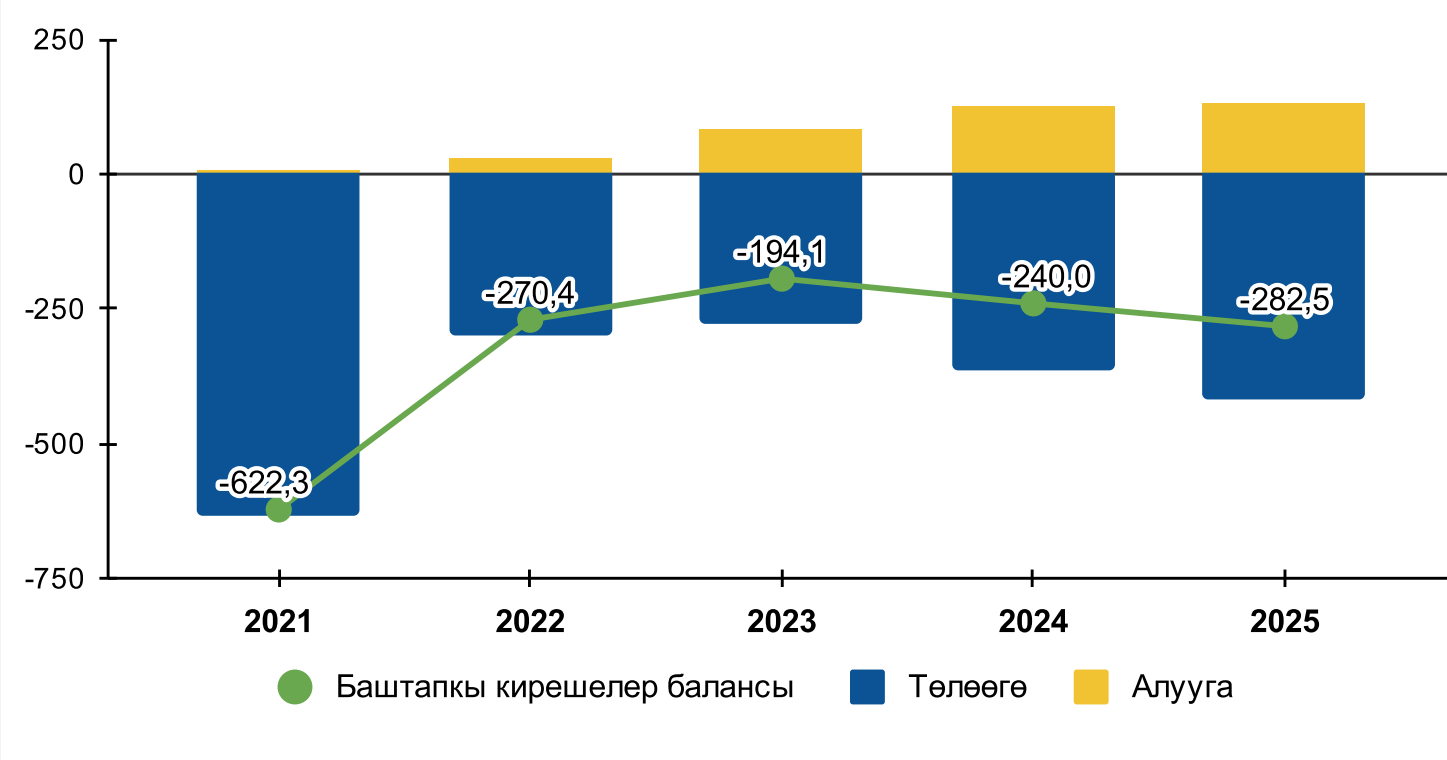
Талдоого алынган мезгилде “баштапкы кирешелер” статьясынын терс балансы 2024-жыл жыйынтыгына салыштырмалуу 17,7% жогорулап, 282,5 млн АКШ долларын түзгөн. Бул тенденция, эң оболу, инвестициялык кирешелер динамикасы менен шартталган. Алсак, резиденттер тарабынан алууга чегерилген кирешелердин көлөмү 134,3 млн АКШ долларын түзүү менен 8,3% жогорулаган. Бул статья боюнча операциялардын дээрлик бардык көлөмү башка инвестициялар боюнча кирешелердин эсебинен камсыздалган. Чет өлкөлүк инвесторлорго төлөнүүчү кирешелер 14,7% өсүп, 409,0 млн АКШ доллары өлчөмүндө калыптанган, бул чет өлкөлүк инвесторлор тарабынан алынуучу резидент компаниялардын кайра инвестицияланган кирешелеринин өсүшүнүн эсебинен шартталган.

“Эмгек акы төлөө” статьясынын балансы боюнча тартыштык 6,6% өсүп, резидент эместердин Кыргыз Республикасында ишкердик жүргүзүүсүнүн натыйжасында алган кирешесинин жалпы көлөмүнүн бир аз өсүшүнүн эсебинен 7,8 млн АКШ долларын түзгөн.

Жеке сектордун трансферттеринин таза агылып кирүүсүнүн туруктуу оң динамикасы “экинчилик кирешелер” статьясы боюнча активдүү балансты колдоонун негизги фактору бойдон калууда.

2025-жыл жыйынтыгы боюнча экинчилик кирешелер балансы 22,6% көбөйүп, 3 399,0 млн АКШ долларын түзгөн. Мындай өсүш жеке сектордун трансферттеринин таза түшүүлөрү (финансылык уюмдар, финансылык эмес ишканалар, үй чарбалары жана үй чарбаларын тейлөөчү коммерциялык эмес уюмдар) менен камсыздалган, анын суммасы 3 392,3 млн АКШ долларын түзгөн жана негизги бөлүгү (3 387,9 млн АКШ доллары же жалпы көлөмдүн 99,9%) “иштеп жаткандардын акча которуулары” статьясына туура келген (23,4% көбөйүү).

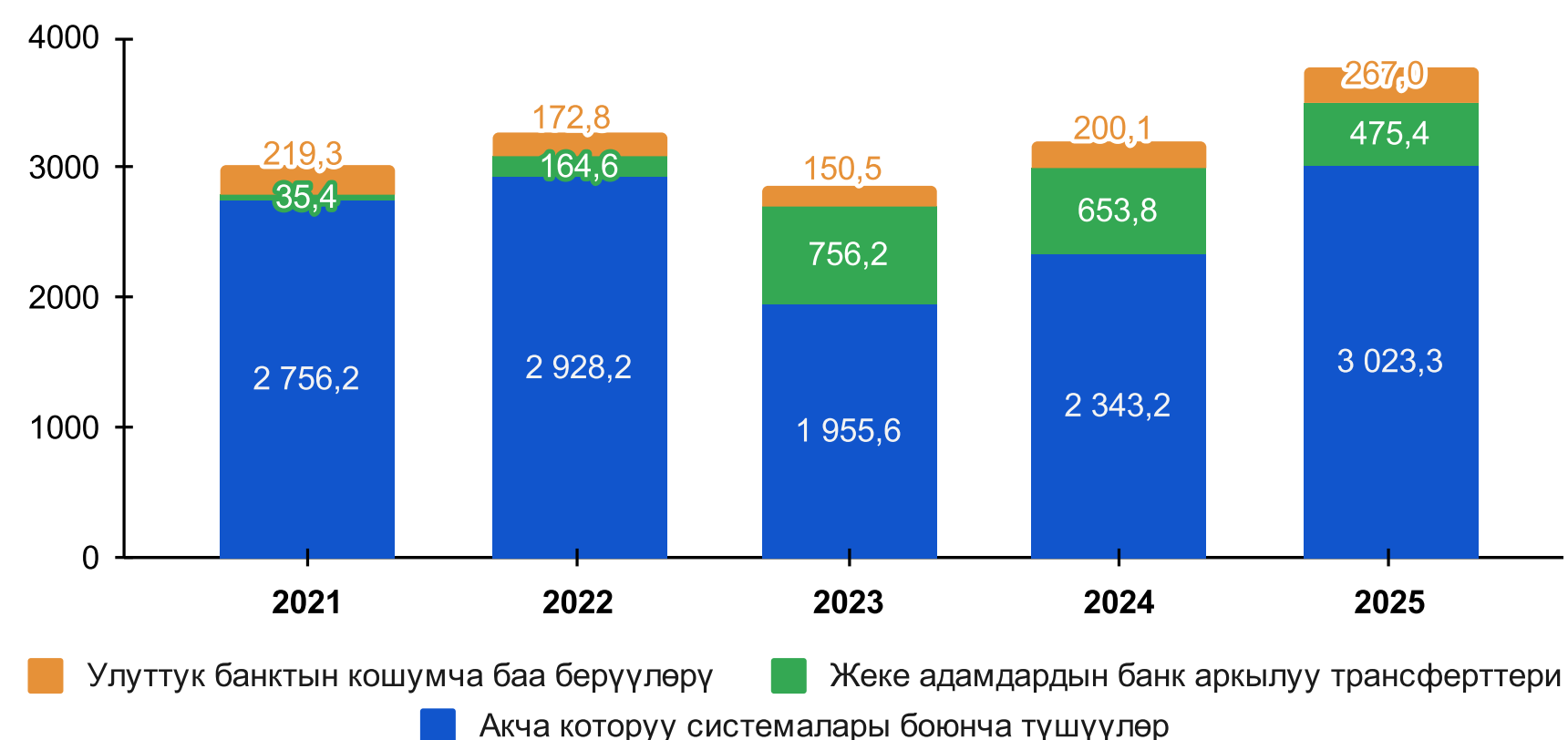
6-график. Баштапкы кирешелер балансы
(ИДӨгө карата пайыздарда)

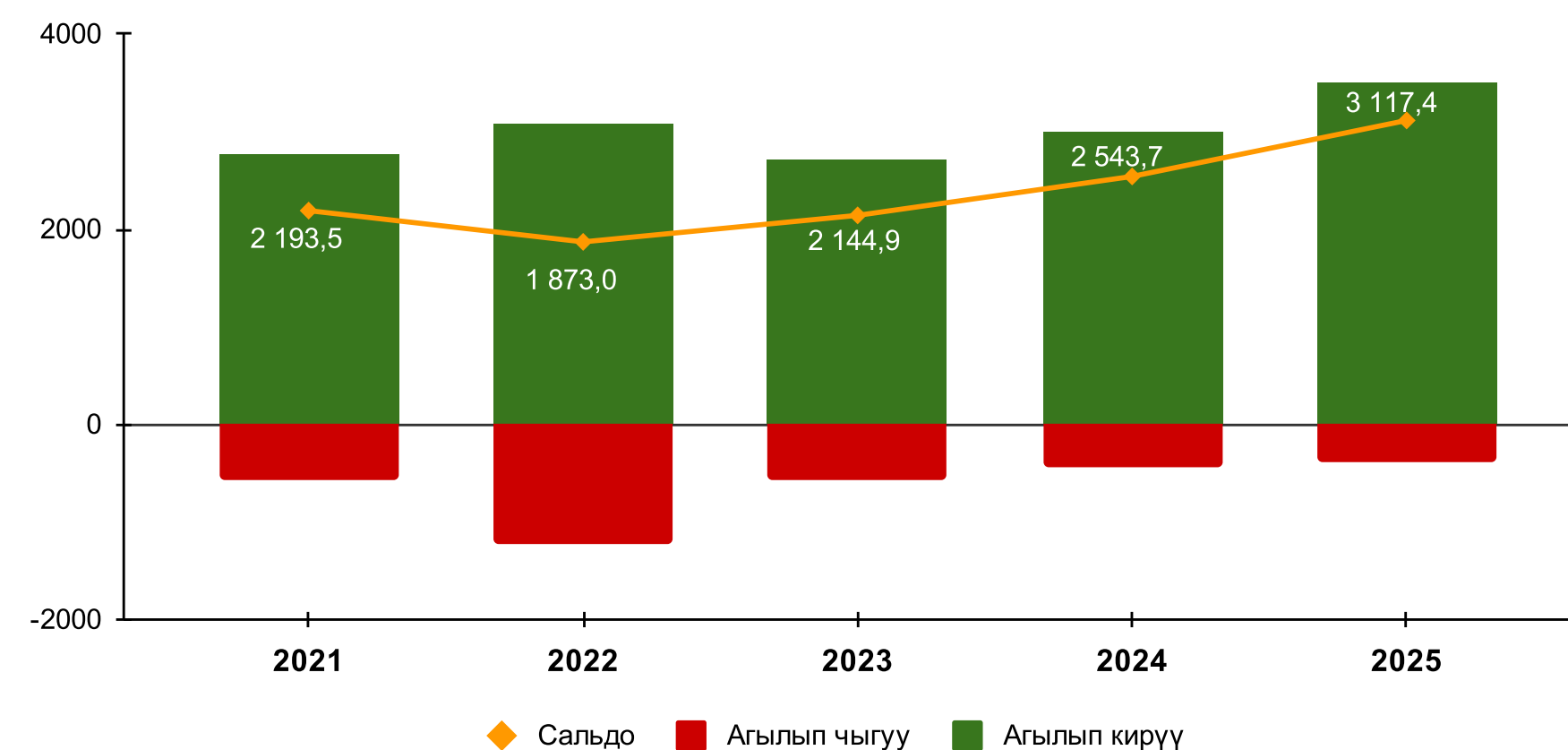

Иштеп жаткандардын акча которууларынын дүң агылып кирүү түзүмүндө мурдагыдай эле, акча которуу системалары каражаттардын келип түшүүсүнүн артыкчылыктуу каналы болуп саналат (түшкөн каражаттардын жалпы көлөмүнөн 80,3%), ал аркылуу Кыргыз Республикасына 3 023,3 млн АКШ доллары келип түшкөн (29,0% көбөйүү). Ошол эле учурда өлкөдөн акча каражаттардын агылып чыгуу көлөмү 3,1% өсүп, 353,0 млн АКШ доллары өлчөмүндө калыптанган. Акча которуу системаларынан кийин банктык мобилдик тиркемелер (банктык карталар) жана электрондук капчыктар аркылуу акча которуулар (12,6% же 475,4 млн АКШ доллары), ошондой эле почта аркылуу которуулар турат (салыштырма салмагы мурдагыдай эле бир азды гана түзөт).

7-график. Жеке адамдардын банк аркылуу түшкөн трансферттери
(млн АКШ долларында)

8-график. Чек ара аркылуу өтүүчү акча которуулардын динамикасы
(млн АКШ долларында)

Капитал менен операциялар эсеби

Капиталдык трансферттердин брутто – агылып кирүү көлөмүнүн бир аз азайышы капиталдык эсептин балансындагы профициттин төмөндөшүндө көрсөтүлгөн.

2025-жыл үчүн маалыматка ылайык, капитал менен операциялар эсебинин оң сальдосу 195,6 млн АКШ доллары өлчөмүндө түптөлгөн (26,4% өсүш), бул негизинен өлкөнүн мамлекеттик секторуна 193,8 млн АКШ доллары өлчөмүндө капиталдык трансферттердин дүң көлөмдө түшүүсүнүн эсебинен калыптанган, алар негизинен мамлекеттик инвестициялар программасынын гранттары түрүндө берилген.

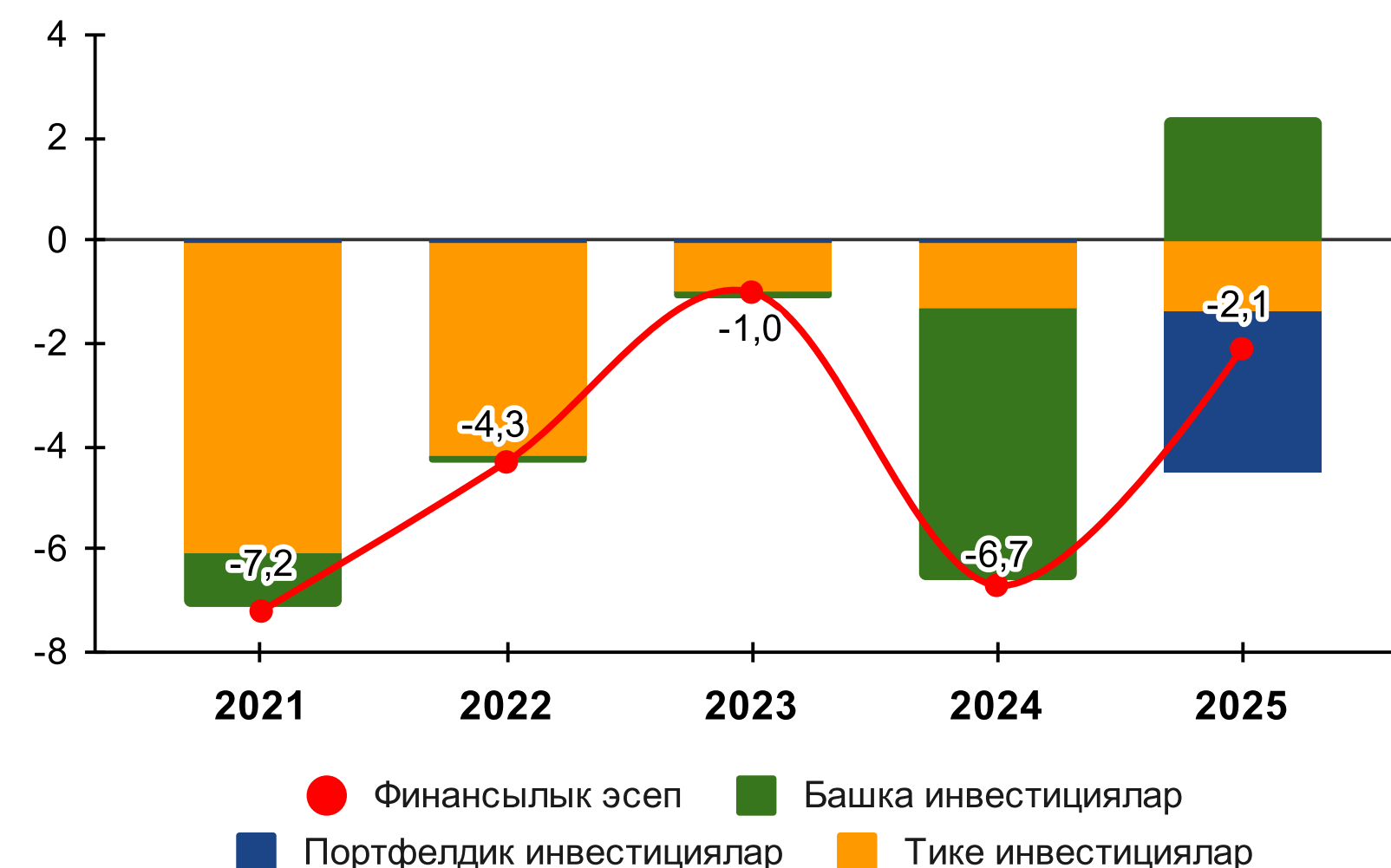
Финансылык эсеп

Финансылык эсеп боюнча дүйнөнүн калган бөлүгүнөн таза карыз алуу көлөмүнүн төмөндөшү башка инвестициялар боюнча агылып чыгуудан улам шартталган.

2025-жыл жыйынтыгы боюнча финансылык эсепте тышкы дүйнөдөн (-)480,5 млн АКШ доллары өлчөмүндө таза карыз алуу белгиленген (2024-жыл жыйынтыгы боюнча (-)1 214,9 млн АКШ доллары), бул Кыргыз Республикасына портфельдик жана тике инвестициялар линиясы боюнча каражаттардын келип түшүүсүнүн эсебинен келип чыккан.

Тике инвестицияларга байланыштуу тышкы экономикалык операциялар боюнча (-)309,5 млн АКШ доллары суммасында таза карыз алуу белгиленген, ал негизинен резидент эмес тике инвесторлор өлкөнүн ишканаларына кирешелерин кайра инвестициялоосунун эсебинен резиденттердин милдеттенмелеринин (335,4 млн АКШ доллары) алардын чет өлкөдөгү активдеринен (25,9 млн АКШ доллары) басымдуулук кылышы менен шартталган.

9-график. Финансылык эсептин сальдосу
(ИДӨгө карата пайыздарда)

Инвестициялардын негизги агылып кирүү көлөмү иштеп чыгаруу өндүрүшүнүн ишканаларына (290,3 млн АКШ доллары өлчөмүндө таза агылып кирүү), дүң жана чекене соода чөйрөсүнө (69,4 млн АКШ доллары), маалымат жана байланыш тармагына (64,6 млн АКШ доллары), кесиптик, илимий жана техникалык иш (36,6 млн АКШ доллары), ошондой эле финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу (23,6 млн АКШ доллары) чөйрөлөрүнө туура келген.

Пайдалуу кен байлыктарын казып алуу (175,7 млн АКШ доллары өлчөмүндө таза агылып чыгуу), ошондой эле электр энергиясы, газ, буу жана таза аба менен камсыздоо (2,5 млн АКШ доллары) чөйрөсүндө агылып чыгуу байкалган.

График 10. Тике чет өлкө инвестицияларынын таза агылып кирүү динамикасы
(млн АКШ долларында)

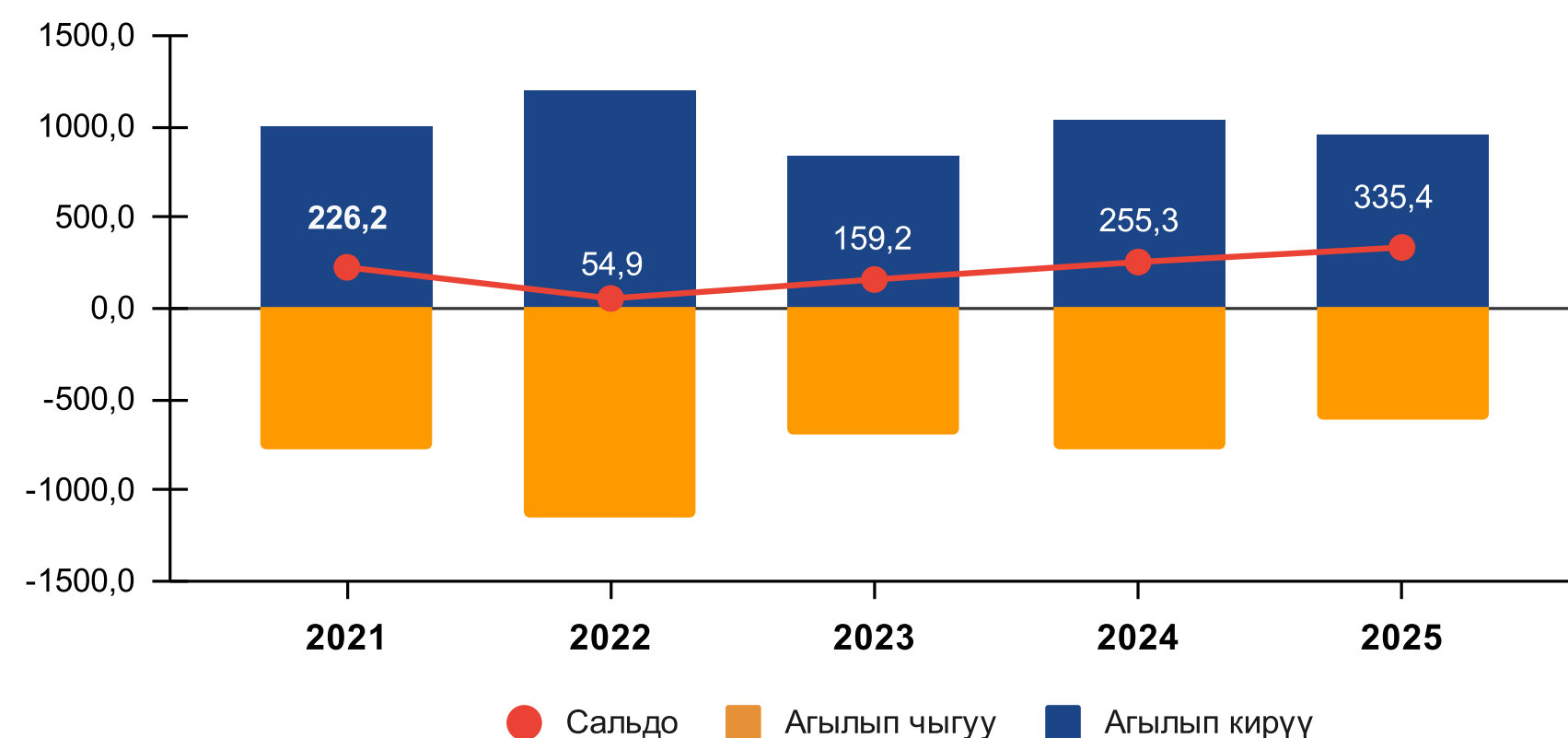
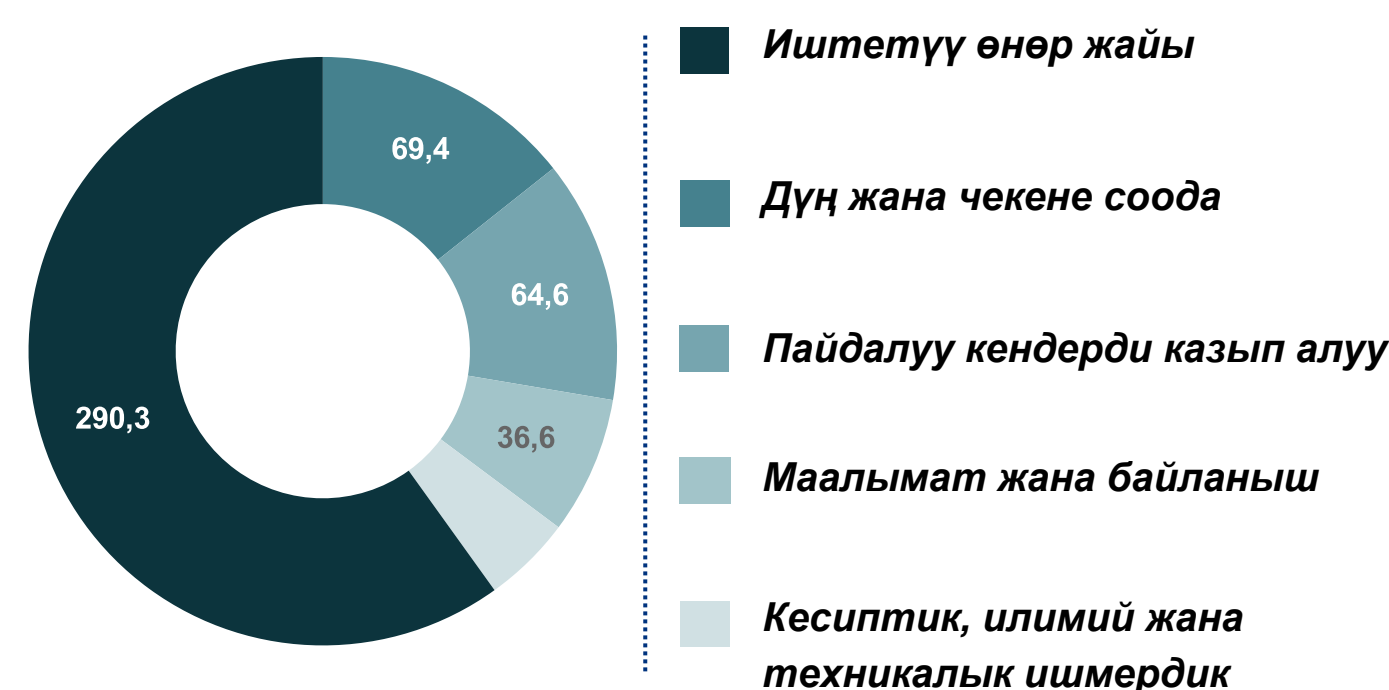

График 11. Экономика тармактары боюнча тике чет өлкө инвестициялары
(млн АКШ долларында)

Ошентип, кароого алынган мезгилде резиденттер менен резидент эместер ортосунда жүргүзүлгөн төлөм теңдеминин статьялары боюнча бардык тышкы экономикалык операцияларды эске алганда, төлөм теңдеминин жалпы сальдосу 264,2 млн АКШ доллары өлчөмүндө терс мааниде түптөлгөн.

2025-жылы дүң эл аралык резервдердин көлөмү 8 603,1 млн АКШ долларын түзгөн (69,1% өсүш), бул товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн келечектеги импортунун 6,4 айынын ордун жабат.

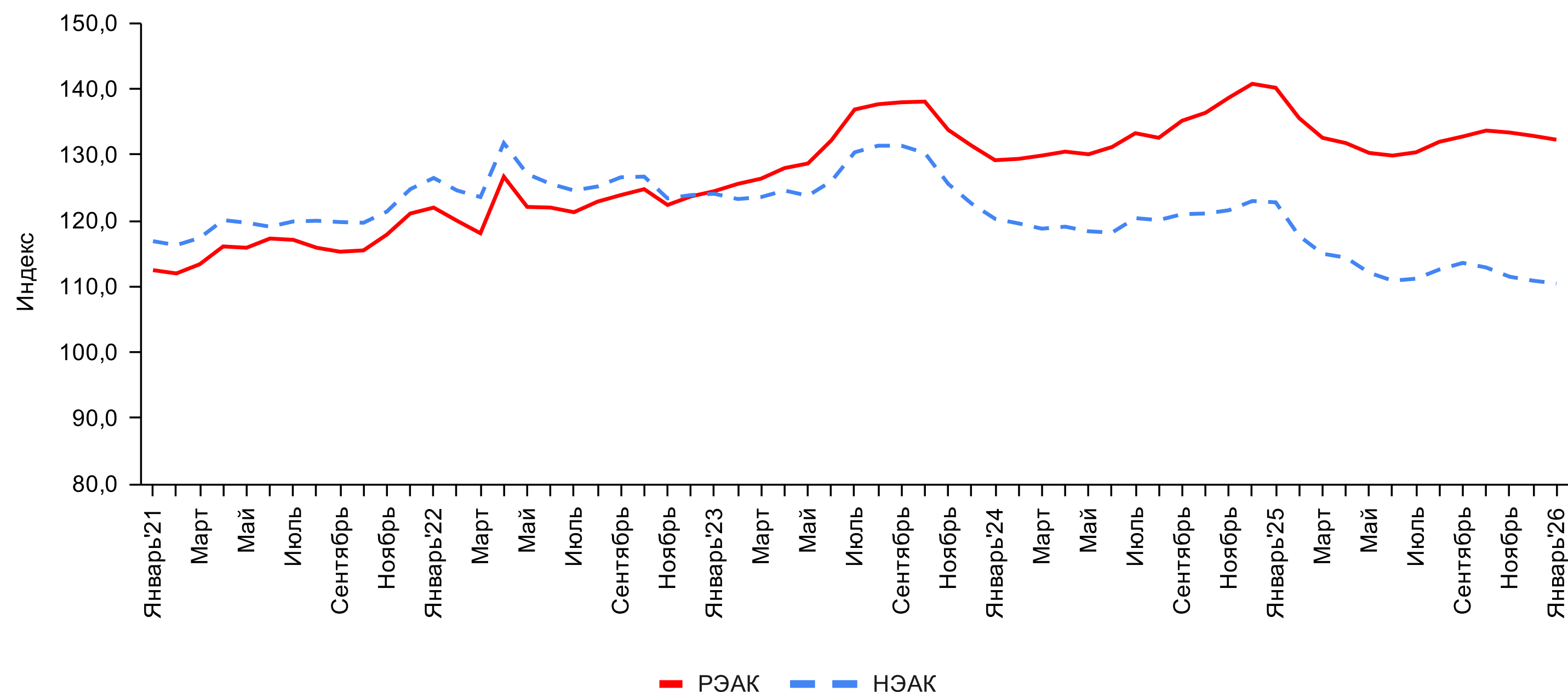

Реалдуу эффективдүү алмашуу курсу

2025-жыл жыйынтыгы боюнча кыргыз сомунун номиналдуу эффективдүү алмашуу курсунун индекси (НЭАК) 9,8%, 110,9 чейин төмөндөгөн, бул сомдун АКШ долларына (0,6%), теңгеге (1,7%), юанга (3,2%), еврого (10,8%) жана орус рублине карата (24,7%) басандоосу, ошол эле учурда иенага (1,0%) жана лирага карата (21,3%) бекемделүүсү менен коштолгон. Ошол эле учурда, Кыргызстанда ички инфляция өнөктөш өлкөлөрдөгү баалардын орточо өсүш деңгээлинен артып (4,4%), 9,4% түзгөн. Мындай баа ажырымы НЭАКтын төмөндөшү менен бирге реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун (РЭАК) индексинин 5,6%, 132,9 чейин кыскарышы менен шартталган.

Реалдуу алмашуу курсунун мындай динамикасы тышкы рыноктордо жергиликтүү продукция бааларынын атаандашуу жөндөмдүүлүгүнүн орточо өсүшүн чагылдырат.

График 12. Номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индекстери

Кыргыз Республикасынын тышкы карызы

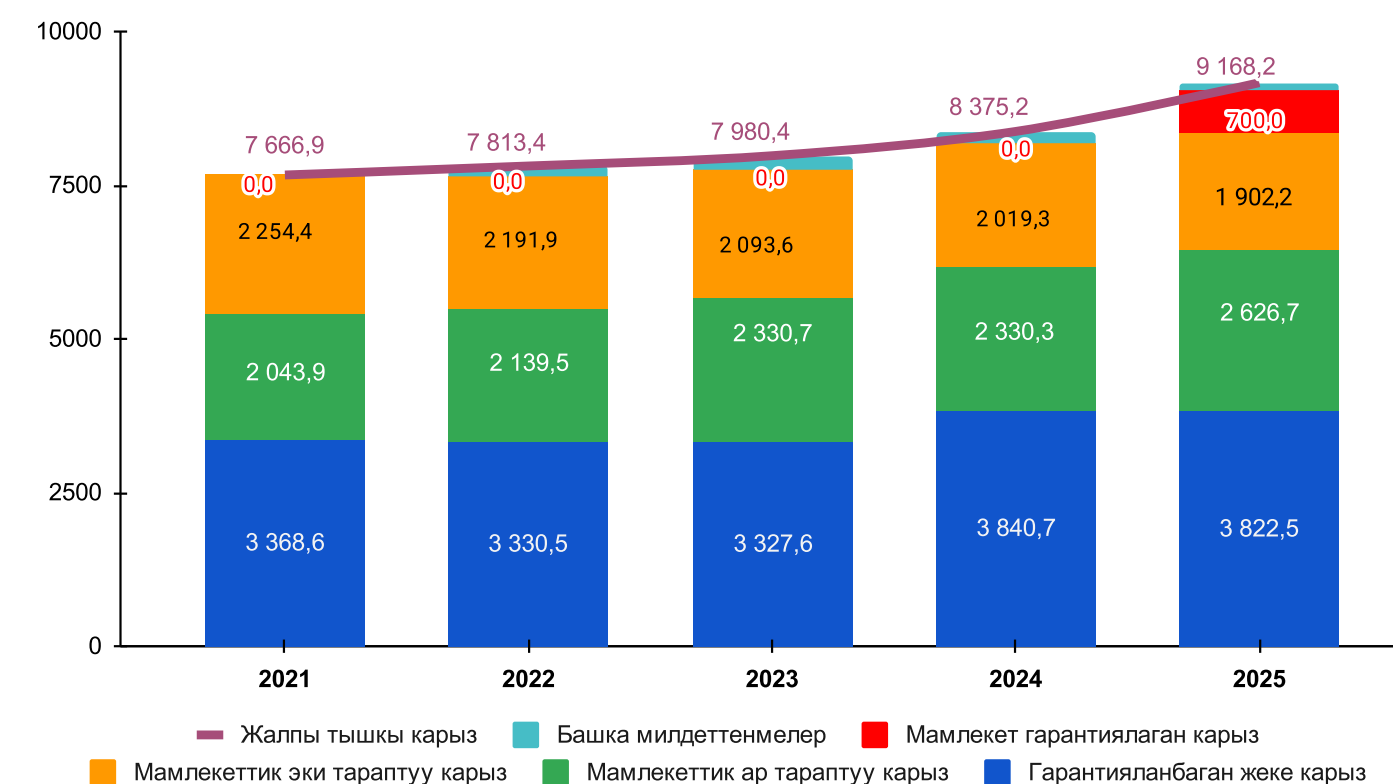
2025-жылдын акырына карата абал боюнча номиналдуу тышкы карыздын жалпы көлөмү (алынган жана төлөнбөгөн 9 168,2 млн АКШ долларын түзгөн, бул 2024-жылдын акырына карата тиешелүү көрсөткүчтөн 9,5% жогору. Бул карыздын көлөмүн мамлекеттик жана жеке сектордун карыздары түзгөн:

- мамлекеттик тышкы карыз – 5 345,7 млн АКШ доллары (жалпы тышкы карыздын 58,3%);
- мамлекет тарабынан гарантияланбаган жеке сектордун карызы – 3 822,5 млн АКШ доллары (жалпы карыздын 41,7%).

Кароого алынган мезгилдин акырына карата абал боюнча Кыргыз Республикасы төмөнкү негизги карыздык көрсөткүчтөр менен мүнөздөлгөн:

- ИДӨгө карата номиналдуу жалпы тышкы карыз – 40,5%;
- товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр экспортуна карата номиналдуу жалпы тышкы карыз – 143,5%.

График 13. Кыргыз Республикасынын жалпы тышкы карызынын түзүмү (млн АКШ долларында)

Мамлекеттик тышкы карыз

2025-жылдын акырына карата абал боюнча мамлекеттик тышкы карыздын көлөмү 5 345,7 млн АКШ долларын түзүү менен 2024-жылдын акырындагы тиешелүү көрсөткүчкө салыштырганда 17,9% көбөйгөн.

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тышкы карызынын түзүмү көп тараптуу жана эки тараптуу кредиторлор алдындагы карызды, ошондой эле мамлекет тарабынан гарантияланган карызды жана мамлекеттик сектордун бөлүштүрүлгөн АКУ боюнча башка милдеттенмелерин камтыган.

2025-жылдын жыйынтыгы боюнча көп тараптуу кредиторлор алдындагы мамлекеттик тышкы карыздын номиналдуу көлөмү 12,7% өсүп, 2 626,7 млн АКШ доллары көлөмүндө калыптанган.

Дүйнөлүк банк, Азия өнүктүрүү банкы, Эл аралык валюта фонду, Ислам өнүктүрүү банкы, Айыл чарбасын өнүктүрүүнүн эл аралык фондусу, Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы, Евразия өнүктүрүү банкы, Европа инвестициялык банкы жана башкалар Кыргыз Республикасынын көп тараптуу кредиторлору болуп саналат. Акыркы жылдар ичинде кредиторлор боюнча көп тараптуу карыздын түзүмү олуттуу өзгөрүүлөргө дуушар болгон эмес: көп тараптуу кредиттер боюнча карыздын жалпы көлөмүнүн 78,3% Дүйнөлүк банк, Азия өнүктүрүү банкы жана Евразия өнүктүрүү банкы алдындагы милдеттенмелерге туура келет.

Эки тараптуу кредиторлор алдындагы мамлекеттик тышкы карыздын номиналдуу көлөмү 5,8% кыскарып, 1 902,2 млн АКШ долларын түзгөн. 2025-жылдын акырына карата Кытай жана Япония Кыргыз Республикасынын эки тараптуу негизги кредиторлору болуп саналган (эки тараптуу карыздын чогуу алгандагы көлөмү 86,1%).

Көп тараптуу жана эки тараптуу донорлордон келип түшкөн кредиттер негизинен инфраструктуралык долбоорлорду каржылоого, энергетика, финансы жана айыл чарба секторлорун өнүктүрүүгө, ошондой эле түзүмдүк өзгөрүүлөргө багытталган.

Мамлекеттик тышкы карыздын түзүмү, финансылык шарттарга ылайык, негизинен жеңилдетилген зайымдардан (төмөнкү пайыздык чендер жана төлөөнүн узак мөөнөтү) турат, алардын көлөмү жалпы көлөмдүн 85,5% түзөт.

Отчёттук мезгилдин акырына карата мамлекеттик тышкы карыз төмөнкү негизги карыздык көрсөткүчтөр менен мүнөздөлгөн:

- номиналдуу мамлекеттик тышкы карыздын ИДӨгө карата катышы – 23,6%;
- номиналдуу мамлекеттик тышкы карыздын товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр экспортуна карата катышы – 83,7%.

График 14. Кыргыз Республикасынын кредиторлорунун мамлекеттик ар тараптуу карызынын түзүмү
(млн АКШ долларында)

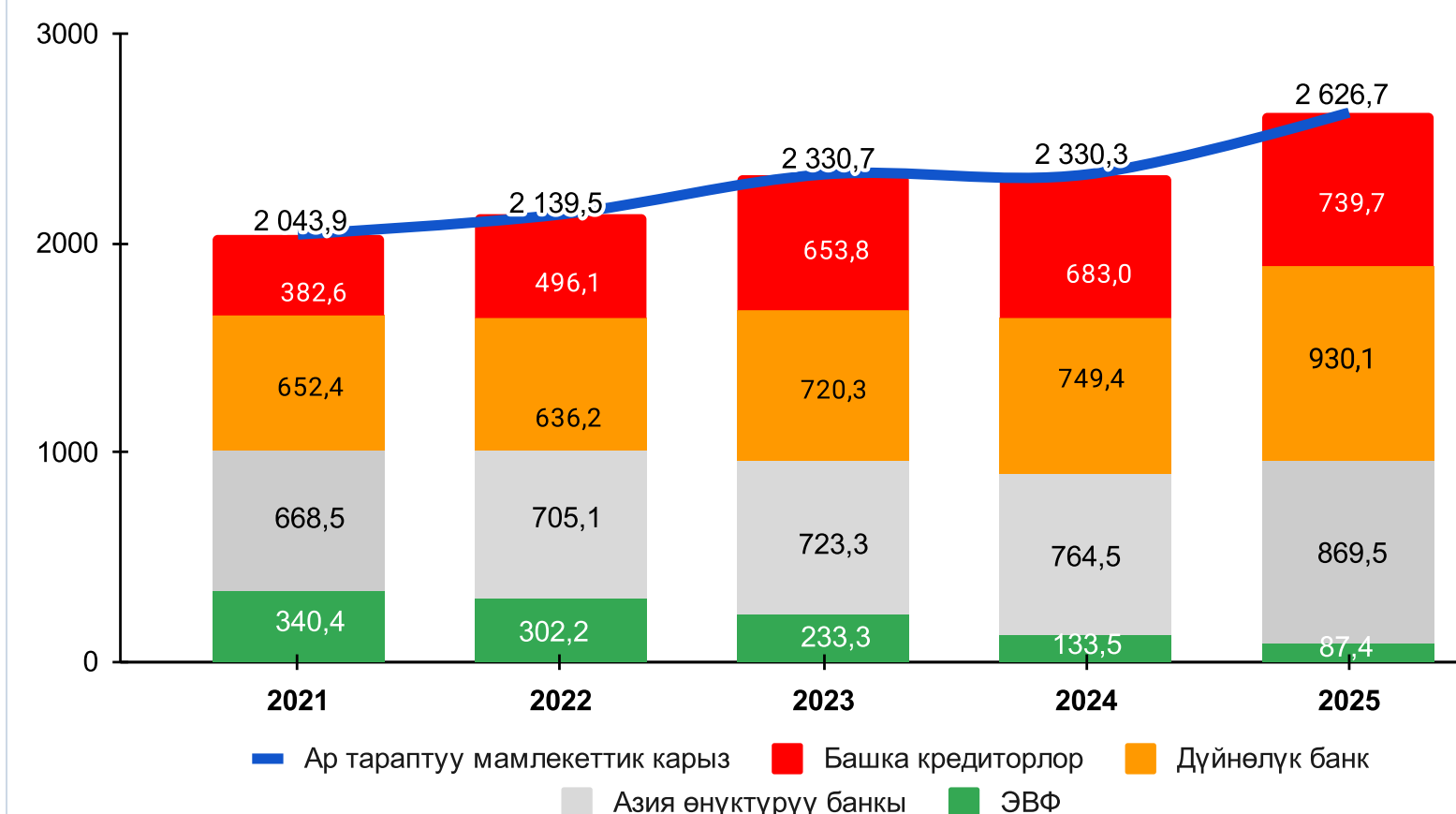
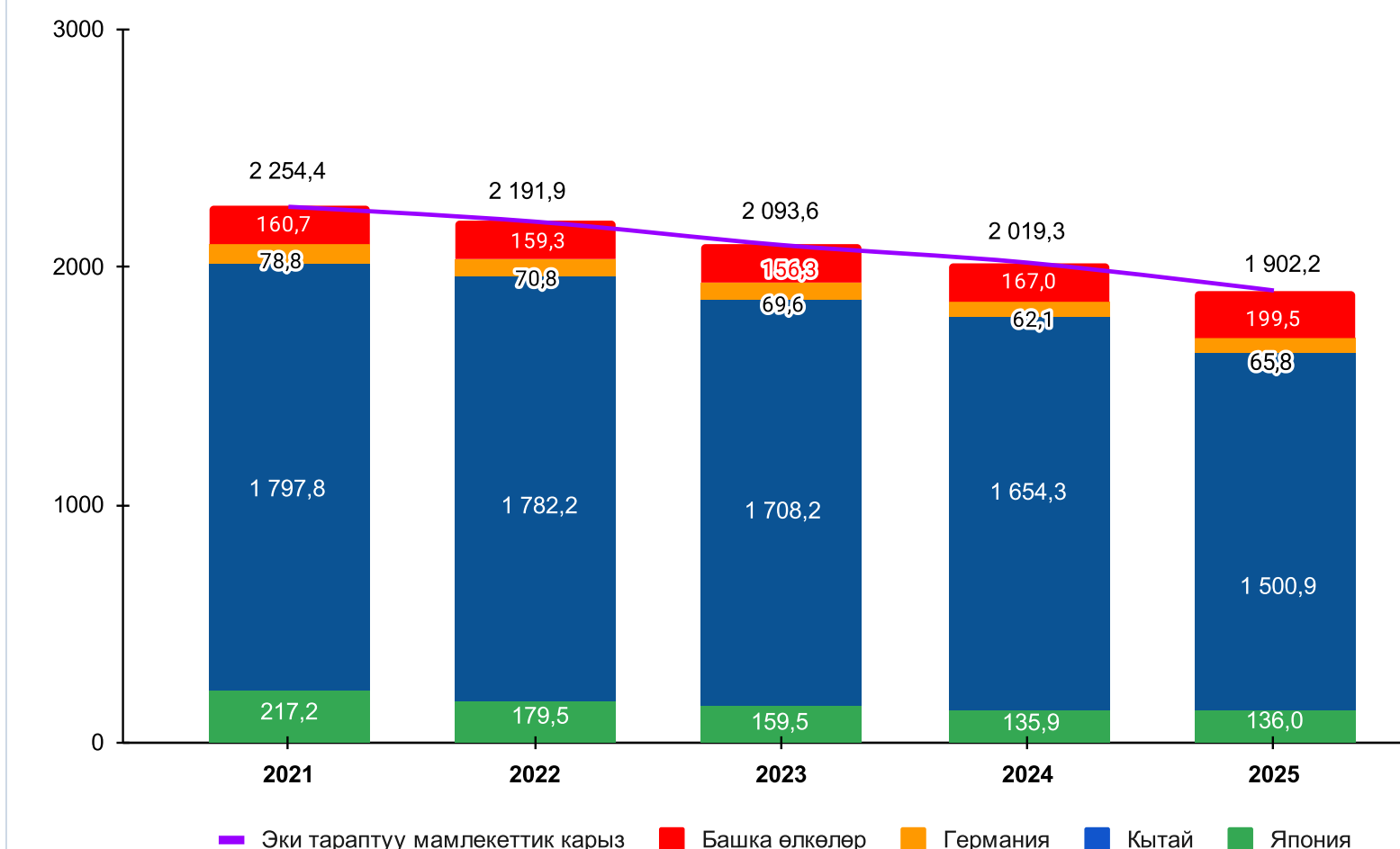

График 15. Кыргыз Республикасынын кредиторлорунун мамлекеттик эки тараптуу карызынын түзүмү
(млн АКШ долларында)

Жеке тышкы карыз

2025-жылдын акырына карата мамлекет тарабынан гарантияланбаган жеке тышкы карыздын көлөмү өткөн жылдын акырындагы көрсөткүчкө салыштырганда 0,5% төмөндөө менен 3 822,5 млн АКШ долларын түзгөн.

Жеке тышкы карыздын түзүмү тике жана башка чет өлкөлүк инвесторлордон алынган кредиттерден турган, алардын көлөмү тиешелүүлүгүнө жараша 1 776,9 жана 2 045,6 млн АКШ долларын түзгөн.

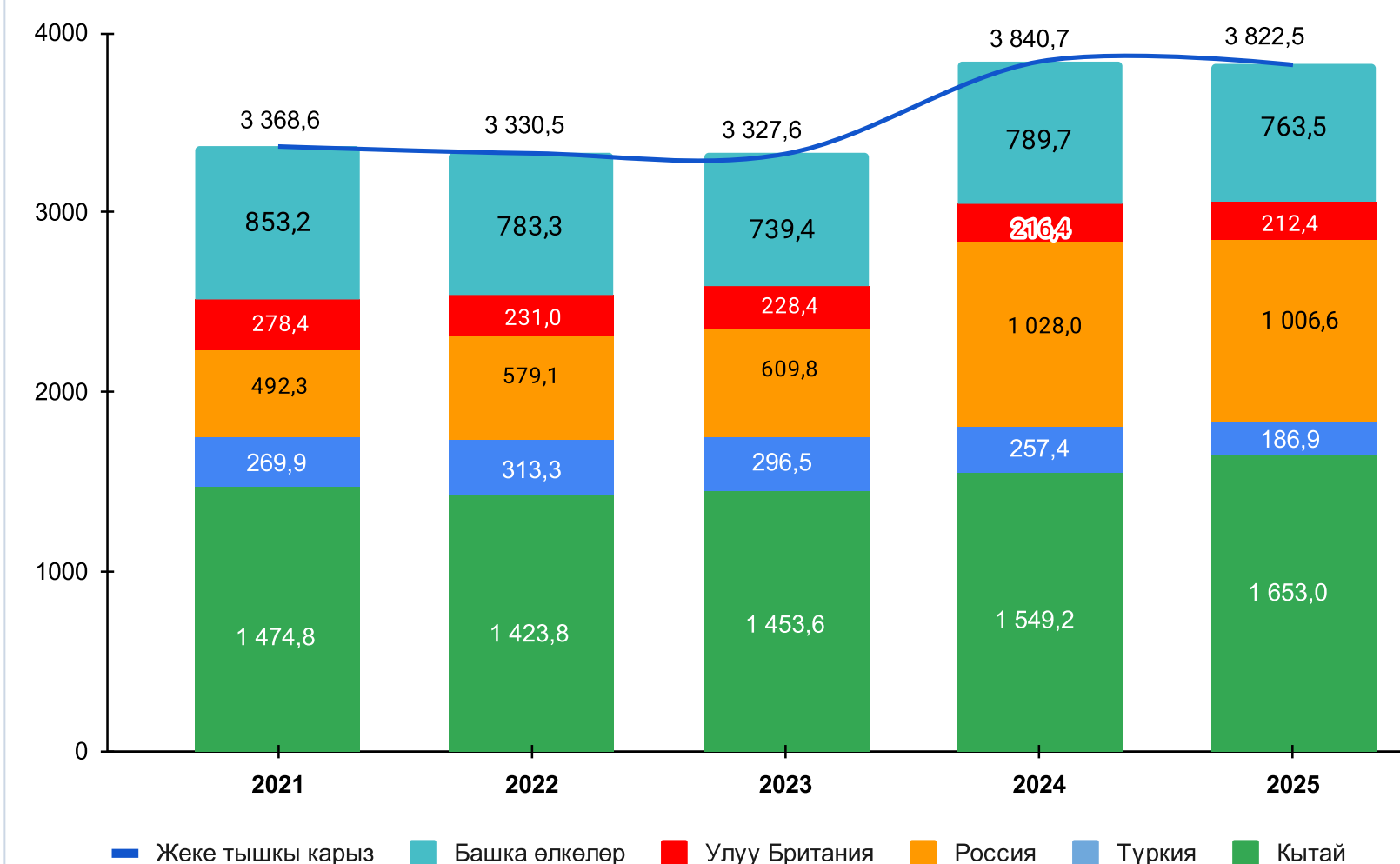
Кытай (жалпы жеке тышкы карыздын көлөмүнүн 43,2%), Россия (26,3%), Улуу Британия (5,6%) жана Түркия (4,9%) жеке сектордун ири кредиторлору болуп саналган.

Жеке секторго тышкы кредиттердин дүң агылып кирүү көлөмү (тике инвесторлордон алынган кредиттерди кошо алганда) отчеттук мезгилдин жыйынтыгы боюнча 62,6% кыскарып, 529,4 млн АКШ долларын түзгөн, негизги карызды тейлөө боюнча төлөмдөрдүн көлөмү 44,1% азайып, 480,2 млн АКШ доллары деңгээлинде калыптанган.

2025-жылдын акырына карата жеке тышкы карыздын көрсөткүчтөрү төмөнкүчө калыптанган:

- номиналдуу жеке тышкы карыздын ИДӨгө карата катышы – 16,9%;
- номиналдуу жеке тышкы карыздын товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр экспортуна карата катышы – 59,8%.

График 16. Кредиторлордун жеке тышкы карызынын түзүмү
(млн АКШ долларында)

Кыргыз Республикасынын эл аралык инвестициялык позициясы

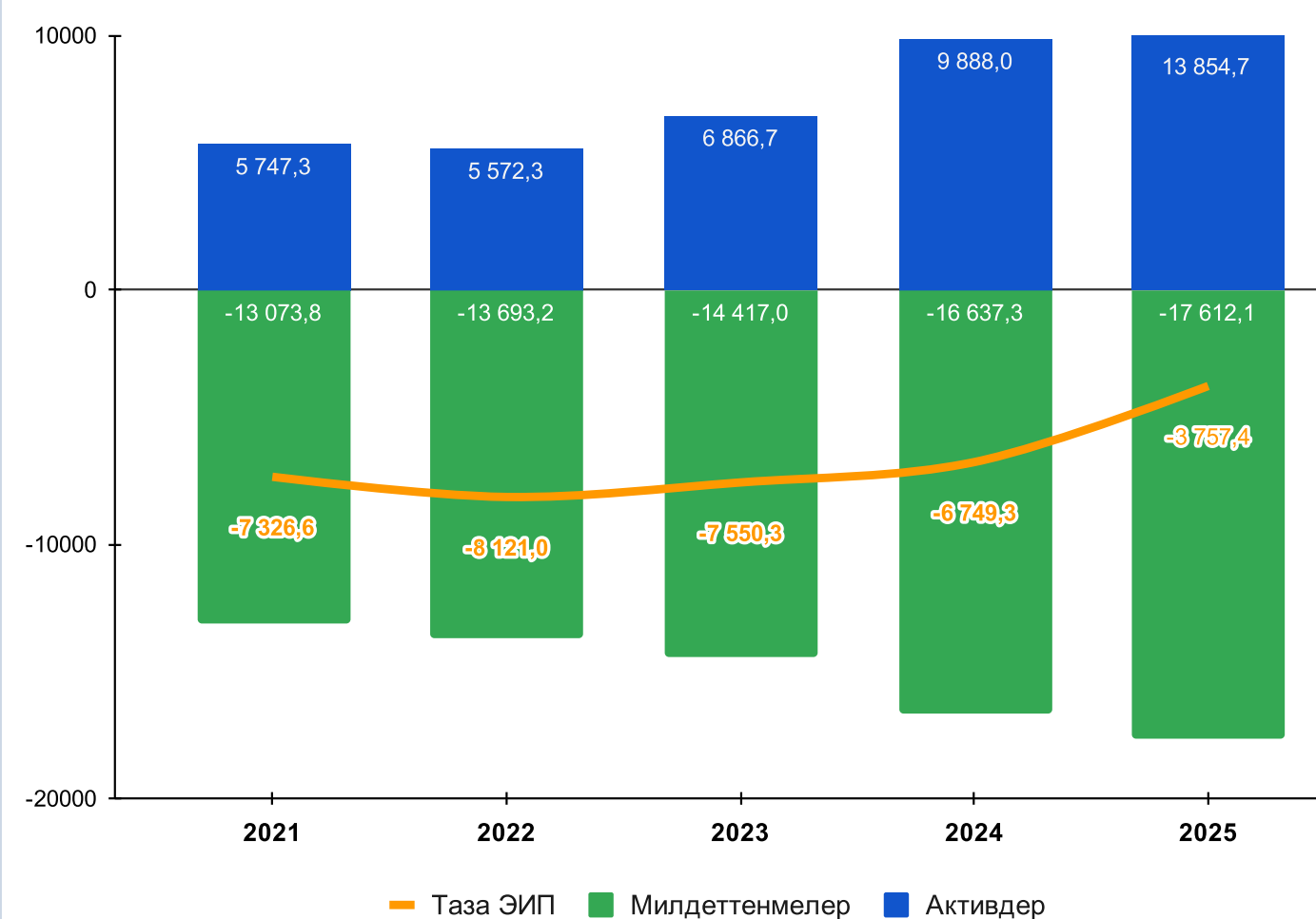
2025-жылдын акырына карата Кыргыз Республикасынын таза эл аралык инвестициялык позициясы 3 757,4 млн АКШ доллары деңгээлинде терс калыптанган. Бул Кыргыз Республикасынын тышкы дүйнө алдындагы милдеттенмелеринин чет өлкө активдеринен жогору болушунан улам келип чыккан.

Өлкөнүн чет өлкө активдери отчёттук жылдын акырында 13 854,7 млн АКШ доллары өлчөмүндө түптөлгөн, бул 2024-жылдын жыйынтыгындагы тиешелүү көрсөткүчтөн 40,1% жогору. Мындай динамикага негизинен баалар, валюта курстары жана башка өзгөрүүлөр таасир эткен, ал эми операциялардын таасири өтө аз болгон.

Активдердин түзүмүндө “тике инвестициялар” статьясы боюнча запастар 7,7% же 25,9 млн АКШ долларына көбөйгөндүгү белгиленген, бул негизинен Кыргыз Республикасынын резиденттери тарабынан ээлик кылган акциялар менен ишке ашырылган операциялар көлөмүнүн өсүшүнөн улам болгон. “Башка инвестициялар” боюнча активдер отчёттук мезгилде 10,1% же 450,3 млн АКШ долларына көбөйгөн. Негизинен бул өсүш резиденттердин нактадай акча жана депозит түрүндөгү активдеринин 25,0% же 674,7 млн АКШ долларына көбөйүшүнө байланыштуу операциялардын эсебинен орун алган. Дебитордук карыз түрүндөгү резиденттердин активдери 8,8% (абсолюттук мааниде 130,5 млн АКШ долларына) төмөндөгөн. Улуттук банктын резервдик активдери 2025-жылы 2024-жылдын деңгээлинен 71,1% жогорулап, 8 421,8 млн АКШ долларын түзгөн.

2025-жылдын акырына карата резиденттердин тышкы милдеттенмелеринин көлөмү 2024-жылдын ушул эле көрсөткүчүнө салыштырганда 5,9% көбөйүп, 17 612,1 млн АКШ долларын түзгөн. Милдеттенмелердин түзүмүндө тике чет өлкө инвестицияларынын 4,5% (6 388,5 млн АКШ долларына чейин) өсүшү байкалган, мындай өсүш ишке ашырылган операциялардын натыйжасында орун алган өзгөрүүлөр, ошондой эле башка өзгөрүүлөр менен камсыздалган. Мындан тышкары, мамлекеттик

График 17. ЭИП динамикасы
(млн АКШ долларында)

сектордун портфелдик инвестициялары боюнча милдеттенмелеринин олуттуу өсүшү (700 млн АКШ долларына) катталган. “Башка инвестициялар” статьясы боюнча резидент эместер алдындагы милдеттенмелер болжолу менен 2024-жылдын деңгээлинде калып, 10 520,3 млн АКШ долларын түзгөн. “Башка инвестициялар” түзүмүндө жүргүзүлгөн операциялардын жана курстун өзгөрүүсүнүн натыйжасында нактадай акча жана депозиттер боюнча милдеттенмелердин 29,9% (639,8 млн АКШ долларына чейин) азайышы байкалган. Кредиттер боюнча мамлекеттик башкаруу секторунун милдеттенмелери 5 087,9 млн АКШ долларына чейин же 17,0% өскөн, ал эми башка секторлордун милдеттенмелери 1,8% көбөйүп, 2 020,6 млн АКШ долларын түзгөн. Депозиттик уюмдардын кредиттер боюнча милдеттенмелери 25,0 млн АКШ долларын түзүү менен 56,8% төмөндөгөн. Соода кредиттеринин көлөмү отчёттук жылдын акырында тышкы экономикалык операцияларынын натыйжасында 2 397,6 млн АКШ долларына чейин кыскарган. Кыргыз Республикасынын бөлүштүрүлгөн АКУ боюнча милдеттенмелери 5,1% көбөйүп, 349,3 млн АКШ долларын түзгөн.

1-тиркеме. Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми (аналитикалык берүүдө)

(млн АКШ долларында)

	2022	2023	2024	2025
Күндөлүк операциялар эсеби	-5 142,7	-6 820,5	-4 112,0	-5 624,0
Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр	-7 027,2	-8 936,9	-6 644,3	-8 740,5
экспорт	3 628,1	5 516,5	8 453,8	6 388,1
импорт	10 655,4	14 453,4	15 098,1	15 128,6
Соода балансы¹	-6 918,7	-8 285,6	-6 534,1	-9 258,7
Төлөм теңдемнинин методологиясы боюнча экспорт (ФОВ баасында)	2 240,3	2 095,1	2 630,1	2 157,7
анын ичинде реэкспорт	154,7	150,7	170,8	195,7
Монетардык эмес алтын	13,1	1 284,3	2 506,1	682,9
Импорт (ФОВ баасында)	9 172,1	11 665,1	11 670,3	12 099,3
Кызмат көрсөтүүлөр балансы	-108,5	-651,2	-110,2	518,2
экспорт	1 374,8	2 137,0	3 317,6	3 547,5
импорт	1 483,3	2 788,3	3 427,9	3 029,3
<i>Транспорттук кызмат көрсөтүүлөр</i>	<i>-547,4</i>	<i>-824,6</i>	<i>-654,4</i>	<i>-647,6</i>
экспорт	364,8	388,5	593,2	440,6
импорт	912,3	1 213,1	1 247,6	1 088,2
<i>Кыдыруулар</i>	<i>537,7</i>	<i>492,3</i>	<i>380,6</i>	<i>590,8</i>
экспорт	755,7	1 024,1	963,7	1 186,0
импорт	217,9	531,8	583,1	595,2
<i>Жеке жактарга кызмат көрсөтүүлөр жана маданият жана эс алуу</i>				
<i>чөйрөсүндөгү кызмат көрсөтүүлөр</i>	<i>-70,5</i>	<i>-235,6</i>	<i>97,2</i>	<i>51,9</i>
экспорт	91,2	387,2	859,3	534,9
импорт	161,7	622,8	762,2	483,0
<i>Башка кызмат көрсөтүүлөр</i>	<i>-28,3</i>	<i>-83,3</i>	<i>66,4</i>	<i>523,0</i>
экспорт	163,1	337,2	901,3	1 386,0
импорт	191,4	420,5	835,0	863,0
Башгапкы кирешелер балансы¹	-270,4	-194,1	-240,0	-282,5
Алууга	29,4	85,5	123,9	134,3
Төлөөгө	299,8	279,6	363,9	416,7

1-тиркеме. Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми (аналитикалык берүүдө)

(млн АКШ долларында)

	2022	2023	2024	2025
<i>Эмгекке төлөө (нетто)</i>	-9,2	-6,9	-7,3	-7,8
Алууга	—	—	—	—
Төлөөгө	9,2	6,9	7,3	7,8
<i>Инвестициялык кирешелер</i>	-261,2	-187,2	-232,7	-274,7
Алууга кирешелер	29,4	85,5	123,9	134,3
Төлөөгө кирешелер	290,5	272,7	356,6	409,0
Экинчилик кирешелер	2 154,9	2 310,5	2 772,3	3 399,0
Алууга	3 382,4	2 894,9	3 246,8	3 814,3
Төлөөгө	1 227,5	584,4	474,5	415,3
Капитал менен операциялар	180,8	220,6	154,8	195,6
Алууга	196,2	231,5	156,5	195,6
Төлөөгө	15,4	10,9	1,7	—
<i>Таза кредиттөө (+)/ таза карыз алышуу (-) (күндөлүк операциялар эсебинин жана капитал менен операциялар эсебинин маалыматтары боюнча сальдо)</i>	-4 961,9	-6 599,9	-3 957,2	-5 428,4
Финансылык эсеп	-522,5	-157,8	-1 214,9	-480,5
<i>Таза кредиттөө (+)/ таза карыз алышуу (-) (финансылык эсептин маалыматтары боюнча сальдо)</i>	-522,5	-157,8	-1 214,9	-480,5
Тике инвестициялар¹	-509,5	-151,3	-238,0	-309,5
Финансылык активдерди таза сатып алуу	-454,6	7,9	17,4	25,9
Милдеттенмелерди таза кабыл алуу	54,8	159,2	255,3	335,4
Портфельдик инвестициялар	-0,4	-0,3	-0,4	-700,2
Финансылык активдерди таза сатып алуу	—	—	—	—
Милдеттенмелерди таза кабыл алуу	0,4	0,4	0,4	700,2
Туунду финансылык инструменттер	0,7	9,6	-0,6	-6,5
Финансылык активдерди таза сатып алуу	3,2	3,2	-2,3	-8,0
Милдеттенмелерди таза кабыл алуу	2,5	-6,4	-1,7	-1,5

1-тиркеме. Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми (аналитикалык берүүдө)

(млн АКШ долларында)

	2022	2023	2024	2025
Башка инвестициялар	-13,4	-15,8	-975,9	535,7
Финансылык активдерди таза сатып алуу	885,4	425,6	1 165,4	451,2
Капиталда башка катышуу	—	—	—	—
Накталай валюта жана депозиттер	596,1	269,9	600,7	559,7
Борбордук банк	-63,4	32,3	-22,1	12,3
Борбордук банкты кошпогондо, депозиттик уюмдар	678,2	272,7	610,1	539,1
Мамлекеттик башкаруу сектору	—	—	—	—
Башка секторлор	-18,7	-35,1	12,7	8,4
Ссуда жана насыялар	0,7	0,5	-1,8	-0,3
Борбордук банк	—	—	—	—
Борбордук банкты кошпогондо, депозиттик уюмдар	0,7	0,5	-1,8	-0,3
Мамлекеттик башкаруу сектору	—	—	—	—
Башка секторлор	—	—	—	—
Камсыздандыруу, пенсиялык программалар жана стандарттык гарантиялардын программасы	—	—	—	—
Соода кредиттери жана аванстар	290,7	110,1	522,2	-82,4
Борбордук банк	—	—	—	—
Борбордук банкты кошпогондо, депозиттик уюмдар	—	—	—	—
Мамлекеттик башкаруу сектору	—	—	—	—
Башка секторлор	290,7	110,1	522,2	-82,4
Башка дебитордук карыз	-2,1	45,2	44,3	-25,8
Милдеттенмелерди таза кабыл алуу	898,7	441,4	2 141,4	-84,5
Капиталда башка катышуу	—	—	—	—
Накталай валюта жана депозиттер	429,1	63,7	287,8	256,2
Борбордук банк	—	—	—	—
Борбордук банкты кошпогондо, депозиттик уюмдар	429,1	63,7	287,8	256,2

1-тиркеме. Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми (аналитикалык берүүдө)

(млн АКШ долларында)

	2022	2023	2024	2025
Ссуда жана насыялар	187,0	241,7	632,0	127,3
Борбордук банк	—	—	—	—
Борбордук банкты кошпогондо, депозиттик уюмдар	-36,6	-13,4	6,1	2,9
Мамлекеттик башкаруу сектору	192,1	159,2	93,6	121,2
Башка секторлор	31,4	95,9	532,3	3,2
Камсыздандыруу, пенсиялык программалар жана стандарттык гарантиялардын программасы	—	—	—	—
Соода кредиттери жана аванстары	282,6	136,0	1 221,6	-468,1
Башка секторлор	282,6	136,0	1 221,6	-468,1
Башка кредитордук карыз	—	—	—	—
Атайын карыз алышуу укугу	—	—	—	—
Каталар жана калтырып кетүүлөр	3 998,4	6 448,5	2 976,4	5 212,1
Жалпы баланс	441,0	-6,4	-234,0	-264,2
Камдык активдер жана аларга тиешелүү статьялар	-441,0	6,4	234,0	264,2
Резервдик активдер ²	-456,1	-64,4	139,1	212,4
Монетардык алтын	—	—	—	—
Атайын карыз алышуу укугу	-124,4	-53,6	39,5	48,0
ЭВФтеги резервдик позиция	—	—	—	—
Башка резервдик активдер	-331,7	-10,8	99,6	164,4
ЭВФ менен операциялар боюнча ссуда жана насыялар (резервди кошпогондо)	-21,6	-70,8	-94,9	-51,8
Борбордук банк	—	—	—	—
Мамлекеттик башкаруу сектору	-21,6	-70,8	-94,9	-51,8
Өзгөчө каржылоо	6,6	—	—	—

¹ Улуттук банктын кошумча баа берүүлөрүн эске алганда

² ЭВФ методологиясына ылайык, резервдик активдердин курамына кошуу үчүн, Кыргыз Республикасынын резиденттеринен куйма түрүндөгү алтынды сатып алууга байланыштуу операциялар резервдик активдерден алынып салынган.

2-тиркеме. Тышкы соода түзүмү боюнча баяндама

Товарлар экспорту ФОБ баасында 2025-жылдын жыйынтыгы боюнча 2024-жылдын көрсөткүчүнө салыштырмалуу 44,5% кыскаруу менен 2 852,1 млн АКШ доллары өлчөмүндө түптөлгөн. Алтынды эске албаганда, экспорт 17,7% төмөндөө менен, 2 169,3 млн АКШ долларын түзгөн.

Отчёттук мезгилде экспорттун товардык түзүмүн, негизинен, өнөр жай өндүрүшүнүн, айыл чарбасынын продукциясы, ошондой эле энергия продукциялары түзгөн.

2025-жылында алтын экспорту сунуштоонун айкын көлөмүнүн кыскарышынан улам 2024-жылга салыштырганда 72,8% төмөндөө менен 682,9 млн АКШ доллары өлчөмүндө катталган.

Ошондой эле баалуу металл кендери жана концентраттары (202,1 млн АКШ долларына көбөйүү), өнөр жай өндүрүшүнүн продукциялары, товарларды ташуу жана таңгактоо үчүн пластмассадан жасалган буюмдар (24,2 млн АКШ долларына), ошондой эле эфир майлары, резиноиддер жана парфюмериялык заттар (10,9 млн АКШ долларына) экспорттук берүүлөрдүн калыптанышына салымын кошкон.

Товарлар импорту (СИФ баасында) отчёттук жылдын жыйынтыгы боюнча өткөн жылдын көрсөткүчүнө салыштырганда 3,9% көбөйүү менен, 12 972,9 млн АКШ долларын түзгөн.

2025-жылдын жыйынтыгы боюнча “өндүрүш техникасы үчүн жабдуунун бөлүктөрү” (1 017,8 млн АКШ долларына) жана “жеңил автоунаалар жана адамдарды ташуу үчүн каралган транспорт каражаттары” (664,9 млн АКШ долларына) статьялары боюнча берүү көлөмүнүн төмөндөшү байкалган.

Муну менен бирге эле, “чоюн жана болот” (321,0 млн АКШ долларына), “жүк ташуу үчүн жана атайын багытка каралган автоунаалар” (183,2 млн АКШ долларына), “автоунаа бензини” (75,2

млн АКШ долларына), “электр линиялык телефон же телеграф аппараттары” (51,7 млн АКШ долларына) статьялары боюнча импорттун көлөмүнүн көбөйүшү байкалган.

2025-жылдын жыйынтыктоочу маалыматтарына ылайык, “минералдык отун, майлоочу майлар жана ушуга окшош материалдар” бөлүгүнүн товардык позицияларынын импортунун көлөмү 2024-жылдын көрсөткүчүнө салыштырмалуу 18,6% көбөйүп, 1 672,5 млн АКШ долларын түзгөн. Бул топтун импортунун товардык түзүмүндө мунай заттары байкаларлык үлүштү ээлеген, алардын келип түшүү көлөмү 20,4% көбөйүп, 1 348,7 млн АКШ доллары өлчөмүндө калыптанган. Көрсөтүлгөн мезгил ичинде автоунаа бензининин (75,2 млн АКШ долларына), башка мунай заттарынын (46,4 млн АКШ долларына), мазуттун (44,0 млн АКШ долларына), дизелдик отундун (32,9 млн АКШ долларына), майлоочу материалдардын (20,1 млн АКШ долларына) жана чийки мунайдын (12,5 млн АКШ долларына) берүү көлөмү өскөн. 2025-жылы жаратылыш газын импорттоо 2024-жылдын көрсөткүчтөрүнө салыштырганда 15,1% өсүп, 94,8 млн АКШ долларын түзгөн, ал эми көмүр, кокс жана брикеттер 13,0% өсүп, 34,6 млн АКШ долларында түптөлгөн.

Азык-түлүк товарларынын түзүмүндө дан азыктарынан, ундан же крахмалдан жасалган азыктардын (121,8 млн АКШ доллары), минералдык суунун жана кант кошулган алкогольсуз суусундуктардын (42,5 млн АКШ доллары), жаңы үзүлгөн же тоңдурулган жашылчалардын (29,4 млн АКШ доллары), башка категорияларга кирбеген тамак-аш продуктуларынын (23,7 млн АКШ доллары) импортунун өсүшү белгиленген, бирок “кант, патока жана бал” товардык тобу боюнча келип түшүүлөр 7,7 млн АКШ долларына кыскарган.

3-тиркеме. Төлөм теңдемин түзүү үчүн маалымат булактары

Төлөм теңдеминин статьясы	Маалымат булактары	Эскертүү
Күндөлүк операциялар эсеби		
Товарлар		
экспорт	УСК, Улуттук банктын баа берүүлөрү	
импорт	УСК	
Төлөм теңдеминин методологиясы боюнча товарлар экспорту/импорту		
экспорт	УСК, Улуттук банктын баа берүүлөрү	
импорт	УСК	
Монетардык эмес алпын	УСК, Улуттук банктын баа берүүлөрү	
Кызмат көрсөтүүлөр		
Башка тараптарга таандык материалдык ресурстарды иштеп чыгуу боюнча кызмат көрсөтүүлөр	УСК	
Башка категорияларга кирбеген ремонт жана техникалык тейлөө боюнча кызмат көрсөтүүлөр	УСК, КБ	
Транспорттук кызмат көрсөтүүлөр	УСК, КБ	
Кыдыруулар	УСК, КБ	республикага (республикадан) кирген (чыккан) жарандардын санынын негизинде түзүлгөн методикага ылайык баа берүү
Курулуш	КБ	
Камсыздандыруу жана пенсиялык камсыздоо чөйрөсүндө кызмат көрсөтүүлөр	КБ	
Финансылык кызмат көрсөтүүлөр	КБ	
Интеллектуалдык менчикти пайдалануу үчүн төлөө	КБ	
Телекоммуникациялык, компьютердик жана маалыматтык кызмат көрсөтүүлөр	УСК, КБ	
Башка ишкердик кызмат көрсөтүүлөр	КБ	
анын ичинде, техникалык жардам	ЭВФ, Финансы министрлиги	баа берүү маалыматтары
Жеке жактарга кызмат көрсөтүүлөр жана маданият жана эс алуу чөйрөсүндө кызмат көрсөтүүлөр	КБ	
Башка категорияларга кирбеген мамлекеттик товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр	ТИМ, КБ, Улуттук банк	Кыргыз Республикасынын чет өлкөдөгү өкүлчүлүктөрүн күтүүгө чыгашалар боюнча маалыматтар; Кыргыз Республикасындагы чет мамлекеттердин өкүлчүлүктөрүнүн чыгашалары жөнүндө маалымат
Баштапкы кирешелер		
Эмгекке төлөө	УСК, КБ, Ишканалар	
Инвестициялык кирешелер		
Тике инвестициялар	УСК, КБ	1-ИНВЕСТ отчеттуулук формасы боюнча биргелешкен жана чет мамлекеттердин ишканаларынан топтолгон тике инвестициялар боюнча кирешелер жөнүндө маалымат
Портфельдик инвестициялар	Улуттук банк, КБ	
Башка инвестициялар	ФМ, Улуттук банк, УСК, КБ	

3-тиркеме. (уландысы)

Төлөм теңдеминин статьясы	Маалымат булактары	Эскертүү
Экинчилик кирешелер		
Мамлекеттик башкаруу сектору	ФМ, Улуттук банк	
Финансылык уюмдар, финансылык эмес ишканалар, үй чарбалары жана коммерциялык эмес үй чарба уюмдары	КБ, УСК, Улуттук банктын баа берүүлөрү	
Жеке трансферттер (резидент-үй чарбалары менен резидент эмес-үй чарбалары ортосунда күндөлүк трансферттер)		
<i>анын ичинде иштеп жаткандардын акча которуулары</i>	КБ, УСК, Улуттук банктын баа берүүлөрү	
Башка күндөлүк трансферттер	УСК, КБ	
Капитал менен операциялар эсеби		
Капиталдык трансферттер		
Мамлекеттик башкаруу сектору	ЭВФ, ФМ, УСК	товарлар түрүндө гранттардын жалпы көлөмүндөгү капиталдык товарлардын үлүшүнө баа берүү
Карызды кечүүгө байланыштуу трансферттер	Ишканалар, Финансы министрлиги	
Финансылык уюмдар, финансылык эмес ишканалар, үй чарбалары жана коммерциялык эмес үй чарба уюмдары	УСК	
Финансылык эсеп		
Тике инвестициялар	УСК, КБ	
Финансылык активдерди таза сатып алуу		
Инвестициялык фонддордун капиталында жана пайларында/активдеринде катышуу	УСК, КБ	
Карыздык инструменттер	УСК	
Милдеттенмелерди таза кабыл алуу		
Капиталда катышуу жана инвестициялык фонддордун пайлары/акциялары	УСК, КБ	
Портфельдик инвестициялар	УСК	
Милдеттенмелерди таза кабыл алуу		
Карыздык баалуу кагаздар	КБ	
Туунду финансылык инструменттер (резервдерден тышкары) жана кызматкерлер үчүн акцияларга опциондор	КБ	
Башка инвестициялар	УСК	
Нак валюта жана депозиттер		
Борбордук банк	КБ	
Депозиттик уюмдар, борбордук банктан тышкары	КБ	
Башка секторлор	УСК	

3-тиркеме. (уландысы)

Төлөм теңдеминин статьясы	Маалымат булактары	Эскертүү
Ссудалар жана карыздык каражаттар		
Финансылык активдерди таза кабыл алуу		
Депозиттик уюмдар, борбордук банкты эске албаганда	КБ	
Милдеттенмелерди таза кабыл алуу		
Депозиттик уюмдар, борбордук банктан тышкары	КБ	коммерциялык банктар тарабынан алынган кредиттер боюнча банктык статистика маалыматтары
Мамлекеттик башкаруу сектору	ФМ, Улуттук банк	
Башка секторлор	УСК	
Соода кредиттери жана аванстар	УСК	
Башка дебитордук/кредиттик карыз	ФМ, КБ, УСК	
Атайын карыз алышуу укугу (милдеттенмелерди таза кабыл алуу)	ФМ, Улуттук банк	
Резервдик активдер	Улуттук банк	

КЫРГЫЗ БАНКЫ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ТӨЛӨМ ТЕНДЕМИ

2025-ЖЫЛ ҮЧҮН

